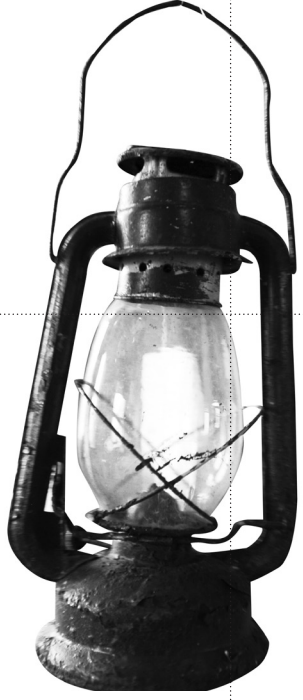

SİNOP

"Kar amacı gütmeyen Sinopale süresince yayınlanan bir bienal gazetesidir."

sayı: 4/4

SİNOP'TAKİ KENTSEL TASARIM ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Ruggero Lala

Sinop'ta geçirdiğim birkaç günden sonra Sinop sakinlerinin yaşamını harekete geçiren oldukça karmaşık sosyo-kültürel ilişkileri anlamaya başlıyorum.. **syf.6**

BUGÜN, SİNOP HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ!

Shams Asadi

Sinop'taki "Geleceği Biriktirmek" konferansının bir katılımcısı ve gözlemcisi olarak düşüncelerimin kısa bir özetini paylaşmak istiyorum.. **syf. 7**

"SENİN İÇİN OLYMPOS'UN TAHTINDAN VAZGEÇSEM BANA GÖNLÜNÜN TAHTINI AÇAR MISIN?"

Yeşim Dizdaroğlu

Zeus'u alt eden Asopos'un kızı Sinope, 7-17 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilen "Geleceği Biriktirmek" etkinliğiyle bir sınavdan daha geçti. **syf. 4**

"GELECEĞİ BİRİKTİRMEK" KENT SERGİSİ'Nİ SİNOPLULAR BÜYÜK BİR İLGİYLE İZLİYOR..

Yazarıyla, sanatçısıyla, esnafıyla, yöneticisiyle, işadamlarıyla, yetişkinleriyle, çocuğuyla Sinopluların katkı ve katılımlarıyla hazırlanan Kent Sergisi 17 Kasım'a kadar Tarihi Cezaevi'nde gezilebilecek.

Beş gün süren Kent Buluşması ve Kent Akademisinin ardından bu kez de sanatçılar işe koyuldular. Türkiye ve Avrupa'dan sanatçılar, geçtiğimiz günlerde yapılan deneyim alış veriş, beyin fırtınası ve tartışmalardan çıkardıkları sonuçları temel alarak önem verdikleri bir bakış açısını yansıtmak üzere eserler ürettiler. Sinop'un geçmişinden ve şimdinden yola çıktılar, geleceğe dair öneriler ortaya koydular. Tabii her biri ayrı bir dille ayrı malzemelerle. Kimisi sesi, sözcükleri, kimisi tiyatroyu, kimisi filmi, kimisi fotoğrafı, kimisi alçıyı, kimisi nesneleri, kimisi vücut hareketlerini kullandı. Hepsinin ortak özelliği Sinop ile ilgili olmaları, Sinoplularla birlikte üretilmiş olmaları.

Üretimlerinde sanatçılar yer yer geleneksel sanatların öğelerinden

yararlanıyor olsalar da, Sinopale'den de tanıdığımız çağdaş sanat biçim ve yöntemlerini kullandılar. Burada eserler yalnızca sonunda ortaya çıkan nesneler değil, o nesnelerin üretilme süreçlerini de kapsıyor. Her bir iş Sinop üzerine düşünceler, anılar barındırıyor içinde. Bu düşünceler bir diyalog ile ortaya çıkan düşünceler. Büyük bir emekle toplanan hikayeler. Sinoplular ile başka kentlerden ve başka ülkelerden kişilerin birlikte düşünmesinden, birlikte çalışmasından ortaya çıkan fikirler.

Siz de bu sergiyi merak ediyorsanız 17 Kasım'a kadar Tarihi Cezaevi Çocuk İslahevi'nde ücretsiz olarak gezebilirsiniz. Okullara özel rehberli sergi turu düzenlenmektedir. Bilgi ve rezervasyon için Hale Oğuz ile irtibata geçebilirsiniz. Tel: 0533 350 69 90

SİNOP TARİHİNDEN BİR YAPRAK

Güçlü bir arşiv sistemi olan Osmanlı, 19. Yüzyılın sonlarında ülkedeki her vilayet için "salname" denen yıllıklar hazırlamıştır. Bu belgelerde tarihi çok eskilere dayanan ve önemli bir yerleşim yeri olan Sinop da vardır. Aşağıda, 1889 yılında bastırılan bir salnamenin Sinop şehri ile ilgili olan bölümünün... **devamı sayfa 2'de**

DR. AHMET CENGİZ

SİNOP ALAN YÖNETİMİ

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (KTVVK)'nda yapılan değişiklikle mevzuatımıza giren Alan Yönetimi kavramı "yönetişim" ya da "yönetimde demokrasi" olarak anılan bir yönetim anlayışıdır. Kentsel miras alanlarının orada yaşayanlarla birlikte kendini yenileyen alanlar olarak ele alınması ve uygulamanın alan yönetimi... **devamı sayfa 8'de**

HÜSNÜ GÜMÜŞ

SANATÇILAR NE DİYOR

Sanatçılar ürettikleri işleri ve Sinop izlenimlerini anlatıyor.

SİNOP TARİHİNDEN BİR YAPRAK

Yazan: **Dr.Ahmet Cengiz** Sinop Valisi

Güçlü bir arşiv sistemi olan Osmanlı, 19. Yüzyılın sonlarında ülkedeki her vilayet için “salname” denen yıllıklar hazırlamıştır. Bu belgelerde tarihi çok eskilere dayanan ve önemli bir yerleşim yeri olan Sinop da vardır. Aşağıda, 1889 yılında bastırılan bir salnamenin Sinop şehri ile ilgili olan bölümünün, önce Osmanlıcası sonra günümüz Türkçesi verilmiştir.

SİNOP’A DAİR MALUMAT

Merkez-i liva olan Sinop kasabası, Kastamonu’nun canib-i şimal-ı şarkisinde ve 36 saat mesafede, sahil-i bahr-i siyahda bir şeb’e cezire üzerinde kâindir. Meşhur olduğu üzere Sinop limanı, her türlü sefâin-i cesîme barınabilecek surette vâsî ve mahfûz ve kasabanın etrafı kısmen kale ve sur ve icap eden bazı mevâkii istihkâmât ile muhattır. Sinop kazası şarken bahr-i siyah ve Canik sancağı ve garben keزالık deniz ve İstefan ve cenuben Boyabat kazaları hudutları ile mahdut olup şimal ciheti dahi deniz ve mevakii ve havası pek latiftir. Sinop kazası neva-hi-i mülhâkâtıyla beraber 8 mahalle, 42 karyeden müteşekkıl olup, (biri Sinop’ta diğeri

Gerze nahiyesinde olmak üzere) 2 hükümet konağı, 1 kışla, 1 karakolhane, 1 depo, 1 hastahane, 1 hapishane-i umûmî, bir kale, 2 telgrafhane, 7907

Sinop kasabasında evvelki sene bir sivil lisenin ve geçen sene bir umumi hapishane ile garipler ve firengi hastaları için bir hastanenin inşaatına başlanmış, başka yerlerde başlanan benzer binaların inşaatı bittiği halde Sinop için önemli olan bu binalardan hiç birinin inşaatı, bitme noktasına gelmemiştir.

hane, 690 dükkân, 20 mağaza, 12 han, 5 hamam, 84 kahvehane, 1 debbağhane, 2 kiraathane, 4’ü harap olmak üzere 57 cami ve mescid-i şerif, 8 tekke ve zaviye, 3 medrese, 1 kütüphane, 45 çeşme, 2 mekteb-i rüşdî (biri Sinop’ta diğeri Gerze’dedir), 5 mekteb-i ibtidai, 25 sıbyan mektebi (ikisi rum etfaline mahsustur), 2 kargir 14 ahşap köprü, 10 bezirhane, 101 su değirmeni, 15 su hızarı, 15 rum kilisesi, 2 salhane, 1 piriñç dengi, 7 misafirîn için köy odaları, 30 fırın, tahminen 209584 dönüm arazi-yi havidir. Sâdât-ı kiramdan Seyyit İbrahim Bilal Hazretleri kasaba-i mezbûrede defn-i hâk ıtır nâk olduğundan müşêrun ileyh hazretlerinin muhtac-ı tamir olan türbe-i münîfesi ile cami-i şerifi keramet efza-yı sünûh ve sūdûr buyurulan irade-i mülhemiyet ifade-i hazret-i hilafetpenâhi mucib-i âlsince masârîf-i inşaiyesi hazine-i şahâniden tesviye olunarak geçen sene mükemmelen tamir ve ihya ve pek güzel bir surette tefriş ve tezyin olunmuştur. Kasabanın derun ve birununda sair bazı eizze-i kiram ve Âl-i Selçuktan “Sultan Hatun”, “İbrahim Adil” ve “İsfendiyar” ve “Selamettin” ve “Arif” beyler medfundur.

Kasaba-i mezbûrede kuyumculuk sanatı vilayet dâhilinde sair mahallerden daha müterakki olup hatta oradaki kuyumculardan biri mukaddema

Avrupa sanayi sergilerinden birine gönderdiği telkari fincan zarfları ile sair bazı gümüş evanîden dolayı madalya dahi almıştır. Sinop’ta cevizden sedefli sigara kutuları vesaire dahi imal olunur.

MAHSULÂT-I ARZİYYE

Sinop’un kurra-i mülhakasında tütün, hinta, şair, darı, mısır ve sair enva-ı fevâkihe ve sebze husule gelir. Kurra-i mezkûrede tersane-i amire ile tüccarın işlerine yarar kebir meşe ve çam ve sair eşcarı müştemil ormanlar vardır.

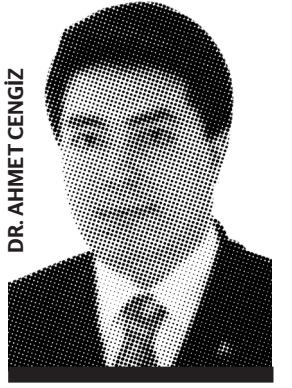
TESİSAT-I CEDİDE

Sinop kasabasında evvelki sene bir mekteb-i idadi-i mülkî ve geçen sene bir hapishane-i umumi ile gureba ve firengi malûlîni için bir de hastane inşasına mübâşeret ettirilmiş ve sair mahallerde başlatırılan bu misüllü ebniye, biavnihi taala hitampezir olmuş ise de Sinopça bu mühim binalardan hiç birinin inşaatı nasılsa henüz hadd-i hitama tekarrub edememiştir. Gerek mekteb-i idadi ve gerek hastanenin letafet mevkileriyle mukarrer olan derece-i vûsat ve intizamları sahihan sitayîşe şayan olmakla beraber bir seneden beri ancak temelleri inşaatı itmam edebilmiş olan mezkûr hapishane dahi (hapishane-i umumi) denmeye bi hakkın ibraz-ı liyakat için iktiza eden evsafı haiz, yani fevkani, tahtani ve beheri 34’den 40 kişi kadar mahpus istiabına kâfi 16 koğuş ve 5 gardiyan ve 3 sanayi ve 1 müdür odalarıyla müslim ve gayr-i müslim için mescit ve mabetleri ve hastane ve depoyu ve mahfuziyet ve mazbutiyetle beraber mahpusînin sıhhat ve refahiyetlerini mucip olacak esbap ve vesaili mükemmelen câmi olacaktır. Na tamam olan mezkûr binaların bu sene behemahal hüs-n-i itmamı zımnında ilkbaharın hulûliyle beraber vilayetçe tedabir ve teşebbüsât-ı mahsusaya ibtidar olunmak şimdiden mukarrer bulunmasına göre inşaallahü taala saye-i maalvaye-i hazret-i şeh-r-i yaride Sinop’un badema istidadiyle mütenasip terakkîyata mazhar olacağı kaviyyen mem’uldür.

SİNOP’A DAİR BİLGİLER (GÜNCEL ÇEVİRİSİ)

Sancak merkezi olan Sinop Kasabası, Kastamonu’nun Kuzey Doğu tarafında ve 36 saat uzaklıkta, Karadeniz

DR. AHMET CENGİZ

sahilinde adaya benzer bir yer üzerinde yerleşmiştir.

Meşhur olduğu üzere Sinop Limanı, her türlü büyük geminin barınabileceği surette geniş ve korunaklı; kasabanın etrafı kısmen kale ve sur, gereken bazı yerleri siperlerle çevrilidir.

Sinop kazası doğuda Karadeniz ve Canik sancağı; batıda yine deniz ve İstefan kazası, güneyde Boyabat kazası hudutları ile çevrili olup, kuzey tarafı da denizdir.

Mevkisi ve havası çok güzeldir.

Sinop Kazası, kendisine bağlı olan çevresi ile birlikte 8 mahalle, 42 köyden oluşmuş olup, biri Sinop'ta diğeri Gerze nahiyesinde olmak üzere 2 hükümet konağı, 1 kışla, 1 karakol hane, 1 depo, 1 hastane, 1 genel hapishane, 1 kale, 2 telgrafhane, 7907 hane, 690 dükkân, 20 mağaza, 12 han, 5 hamam, 84 kahvehane, 1 debbağ hane (deri işlenen yer (A.C.)), 2 kıraathane (okuma odası (A.C.)), 4'ü harap olmak üzere 57 cami ve mescit, 8 tekke ve zaviye, 3 medrese, 1 kütüphane, 45 çeşme, biri Sinop'ta diğeri Gerze'de olmak üzere 2 mekteb-i rüşdi (ortaokul (A.C.)), 5 mekteb-i ibtidai (ilkokul), ikisi Rum çocuklarına ait olan 25 sıbyan mektebi (çocuk okulu (A.C.)), 2 kargir 14 ahşap köprü, 10 bezirhane (keten tohumundan yağ çıkarılan fabrika (A.C.)), 101 su değirmeni, 15 su hızarı, 15 Rum kilisesi, 2 salhane (mezbaha (A.C.)), 1 pirinç dengi, misafirler için yapılmış 7 köy odası, 30 fırın ve tahminen 209584 araziye sahiptir. Peygamber soyundan Seyit İbrahim Bilal Hazretlerinin Sinop'ta bulunan ve tamire ihtiyacı olan türbesi ve camisi halifenin emri ile inşaat masrafları hazineden ödenmek kaydıyla geçen sene mükemmel bir şekilde tamir edilmiş, donatılmış ve süslenmiştir.

Kasabanın içinde ve dışında diğer bazı

uluslu kişilerden ve Selçuklu büyüklerinden Sultan Hatun, İbrahim Adil, İsfendiyar, Selamettin ve Arif beyler de gömülüdür. Adı geçen kasabada kuyumculuk sanatı vilayet dâhilinde sair yerlerden daha çok gelişmiş olup, hatta oradaki kuyumculardan biri bundan önce Avrupa sanayi fuarlarına gönderdiği telkari fincan zarfları ile diğer bazı kaplardan dolayı madalya almıştır. Sinop'ta cevizden sedefli sigara kutuları da imal edilir.

TARIM ÜRÜNLERİ

Sinop'a bağlı olan köylerde tütün, arpa, buğday, darı, mısır ve diğer çeşit meyveler ve sebzeler üretilir. Adı geçen köylerde tersane ile tüccarların işine yarayan büyük meşe ve çam ağaçlarının bulunduğu ormanlar da vardır.

YENİ TESİSLER

Sinop kasabasında evvelki sene bir sivil lisenin ve geçen sene bir umumi hapishane ile garipier ve firengi hastaları için bir hastanenin inşaatına başlanmış,

başka yerlerde başlanan benzer binaların inşaatı bittiği halde Sinop için önemli olan bu binalardan hiç birinin inşaatı, bitme noktasına gelmemiştir.

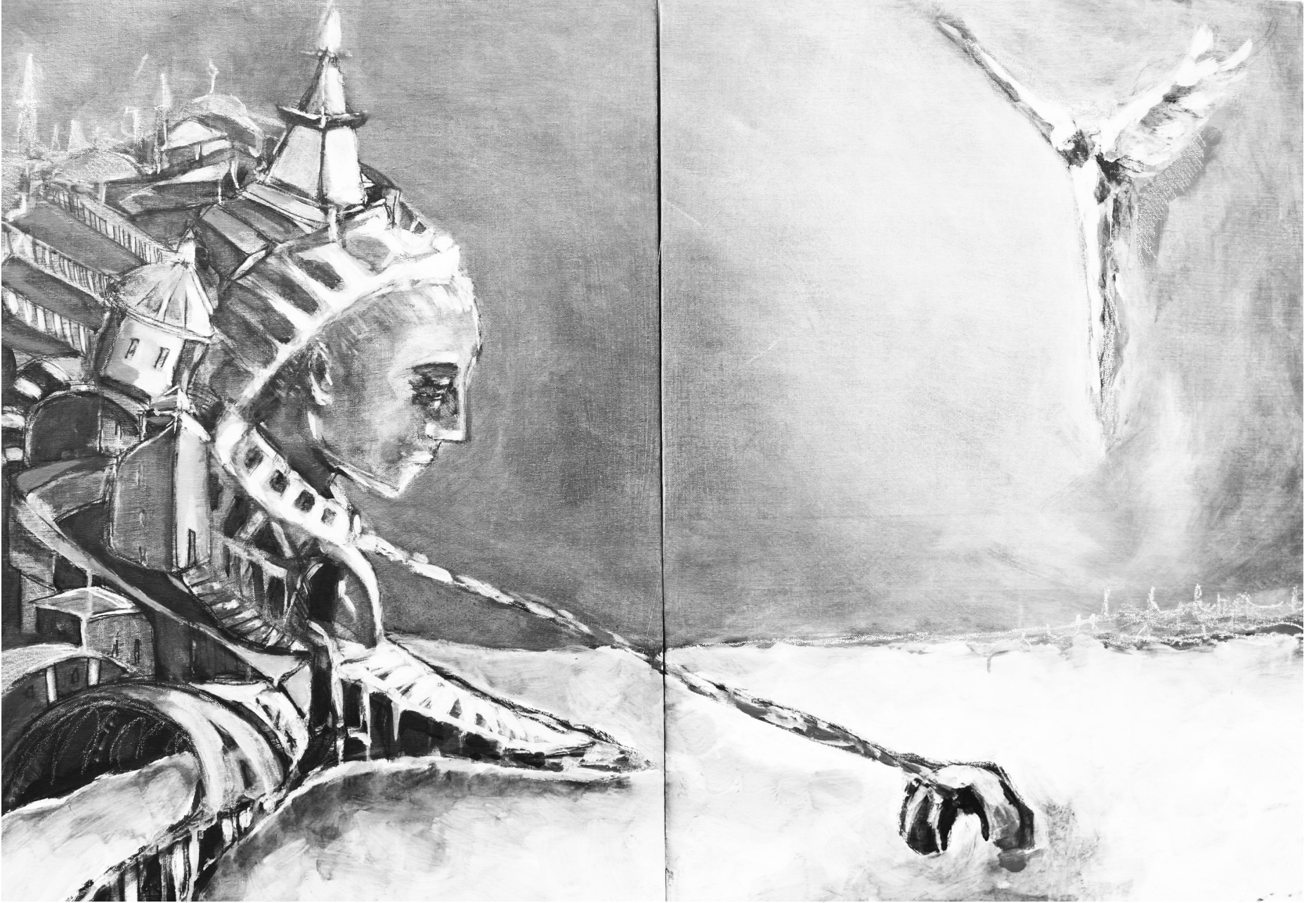
Gerek lisenin ve gerekse hastanenin mevkileri, genişlikleri ve intizamları övgüyü hak etmekle birlikte bir seneden beri ancak temelleri tamamlanabilmiş olan hapishane ise genel hapishane denmeye hak edecek şekilde iki katlı, her biri 34'den 40'a kadar mahpus alabilecek şekilde 16 koğuş; 5 gardiyan, 3 sanayi ve 1 müdür odaları ile Müslümanlar ve gayrimüslimler için ibadet yerleri, hastane ve deposu olan; korunaklı, mahpusların sağlık ve rahatlarını sağlayacak şekilde mükemmel olacaktır.

Eksik olan bu binaların bu sene her halükarda tamamlanabilmesi için ilkbaharın girmesiyle birlikte Valilik tarafından alınacak önlemler ve özel bir girişime, hızla başlanmasına şimdiden karar verildiğine göre inşallah Sinop'un bundan sonra potansiyeline uygun gelişime kavuşacağı kuvvetle umulmaktadır.

“SENİN İÇİN OLYMPOS’UN TAHTINDAN VAZGEÇSEM BANA GÖNLÜNÜN TAHTINI AÇAR MISIN?”

Yazan: **Yeşim Dizdaroğlu**

İllüstrasyon: Yeşim Dizdaroğlu

YEŞİM DİZDAROĞLU

Zeus'u alt eden Asopos'un kızı Sinope, 7-17 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilen “Geleceği Biriktirmek” etkinliğiyle bir sınavdan daha geçti. Sınav zordu, çünkü onun toprağından suyundan beslenen yok olan zeytin ağaçlarının üzerine kurulu betondan şehirde, eski mezarlıkları, kale surları suya eğilip ağlarken, bir avuç insan, deli dalgaların kale duvarlarına vurduğu cezaevinde bir araya gelmiş, onun geleceğinden bahsediyordu. Bir kentin geleceğini belirleyen nedir? İçindeki insanlar mı, yok olan konakları mı, denizinin fırtına öncesi rengi, rüzgârın hızı mı? Yoksa kentten geçen ve giden politikacılar, yöneticiler, bakanlar, bürokratlar mı? Bir fiçıda yaşayan, insanın erdemin peşinden gitmesi gerektiğini söyleyen Diyojen mi? Sarayını Sinop'a kuran, kentini kültür merkezi yapan ve 22 dil konuştuğu rivayet edilen Mithridates mi? Yoksa onu Romalılara teslim etmek isteyen oğlu mu? Sinope'nin kıyılarına zorbalıkla beton binaları kuranlar mı? Çöpünü kale surlarından zenginliğinin temeli olan denizine boşaltan Sinoplular mı? Kim karar verir tanrıların tanrısı

Zeus'un bile baş edemediği bir kentin özgürlüğünün sınırlarına?

Kent kent olmayı öğrendiği anda kendine ait yaşam kültürünü de şekillendirir, bir çeşit organizma gibi yaşamaya başlar. Evlere sokaklara önce su gider, suyun paylaştığı yerlerde sebillerde buluşur insanlar, ekinler hasat zamanı toplanır, kışlıklar birlikte hazırlanır. Birlikte sofralar kurulur, mahallelere çocuk sesleri can verir, düğünlerde oyunlar oynanır yemekler yenir, cenazelerde gözyaşı döker komşular, analar, babalar, çocuklar... Kentin sokak lambaları olur, Arnavut kaldırımlarına düşer gölgeleri ve kentin sokaklarında yine sabah olur.

Kentin kimliğinin oluşması ise daha uzun bir yolculuktur. Kimliği, coğrafyasıyla şekillenmiş kentte yaşayan insanlar da tıpkı kentin havası, suyu, toprağı gibi şekillenirler... Birbirinden çok farklı ve özgün olurken birbirlerini tamamlayan ortak yaşamın parçası da olurlar... Peki, nedir bizi birbirimize bağlayan ortak yaşam değerlerimiz?

“Geleceği Biriktirmek Kent Akademisi”

kapsamında öncelikle Sinopluların ortak yaşam kültürünün sınırlarının birlikte belirlenmesi için bir dizi sunum ve çalıştay yapıldı. Amaç, kent kimliğini oluşturan ortak değerlerin tespit edilmesi idi. Böyle bir ihtiyacın temelinde aslında parçalanmış, koparılmış, ayrıştırılmış, unutturulan ortak yaşam kültürümüzün çığılığı var. Günümüzde insanları bir araya getiren kentler insanları birbirinden uzaklaştıran mekânlara dönüşüyor... Baş döndürücü bir hızla hareket eden küresel ekonomi, kentleri ürettikleri ve güçlerinin yettiği noktaya kadar zorluyor hatta çoğunlukla eritip tüketiyor. Akıl üreten, iş üreten, emeğini koruyan ve farklılığını ortaya koyan kentlere ise daha dikkatli ve temkinli yaklaşıyor, onunla uzlaşmaya diyaloga girmeyi tercih ediyor. Bunun ortak yaşam kültürü ile ne bağlantısı var diyebilirsiniz. Aslında işin özünde bizi biz yapan değerler var. Bizi şekillendiren, kenti kimlikli kılan içindeki insanlardır. Öyleyse bir kentin kendini savunabilmesi, koruyabilmesi ve ayakta kalabilmesi için o kentin kimliğini özümsemiş ve farklılığının bilincinde olan insanların varlığı önemlidir. Kent akademisinde beş gün boyunca tartışılan ortak değerler Sinop kent

kimliğinin sadece mantı, cezaevi ve "denize girme turizm"den oluşmadığını, kentin aynı zamanda fikir üreten, edebiyat ve felsefe geçmişinde derin izler barındıran, bilgelik ve erdemini toprağının altında saklayan eski insanların iki dudağının arasında keşfedilmeyi bekleyen yüzlerce hikâyesi olduğunu gösterdi. Denize göğsünden bağlı olan bu kent nefes alıp verirken yamaçlarında yırtıcı kuşların uçtuğu, uçurumlarında nice yaşanmış aşkların, acıların, sevinçlerin izlerini taşıdığını gösterdi bizlere. Tüm Karadeniz'i ilgilendiren arkeolojik değerleriyle yüzünü İstanbul'a dönen ve denizden beslenen kent kültürünün Kral Mithridates'in efsanevi öyküsüyle bambaşka bir gerçekliğe ulaştığını da...

Sadece cezaevi ve denize yıkılmak üzere olan surlarıyla değil, "suyun kenti" olarak da bilinen Sinop'un aynı zamanda zengin bir yaşam kültürü olduğunu da öğrendik. Kentin geçmişinden gelen en önemli değerlerinden biri Sinop'un renkli insanların hayatla başa çıkmak için kullandıkları zengin mizah yetenekleridir. Tarzan Kemal, Cık Cık Hasan, Pırpır Turan, Asker Şükrü, Garip Osman, Deli Tevfik ve daha niceleri... Keskin bir zekânın ürünü olan ve Sinop'a has bir yaşam felsefesi yaratan bu insanlar eğer farkındalık düzeyimizi arttırmazsak her gün kaybettiğimiz değerler arasında yerlerini alıyorlar ve alacaklar.

İşte Kent Akademisi bizleri bir araya getiren değerlerin yok olmaması için kentin ekonomik, kültürel ve küresel güçler karşısında savunmasız kalmaması için bizleri buluşturdu. Bizi bir arada tutan

değerlerle, farklılık yaratmamızı sağlayan değerler ortaktır. Bir kentin kendini farklı kılması için çok az şansı olabilir, oysa Sinope denizden aldığını denize veren binlerce yıllık bir aşk öyküsünün kenti. Geleceğe köprü olabilecek bir mirasın üzerinde yaşıyoruz. Zaman zaman bize anlatılmak istenenleri görmemiz gerekiyor artık, ırmak tanrısı Asopos'un kızı Sinope'nin üzerine kurulan termik santrallele tek başına savaşma şansı yok... Tanrıların tanrısı Zeus'un güzeller güzeli Sinope'ye aşık olup dileğini yerine getirmek uğruna Olympos'un tahtından vazgeçerken, bizler bir kez daha düşünmeliyiz... Neyin uğruna vazgeçtik kentimizden, kendimizden...

SİNOP'TAKİ KENTSEL KATILIM ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Yazan: **Ruggero Lala**

RUGGERO LALA

Sinop'ta geçirdiğim birkaç günden sonra Sinop sakinlerinin yaşamını harekete geçiren oldukça karmaşık sosyo-kültürel ilişkileri anlamaya başlıyorum.

Hiç kuşkusuz kentlilerin kentine, halkına ve bu kentsel alanın etrafındaki harika çevreye yönelik büyük miktarda enerjisi, tutkusu ve sevgisi mevcut.

Bunların tümü çok olumlu ve güçlü yönler. Öte yandan bana öyle geliyor ki, ortak (ve bireysel) refaha yönelik somut sonuçlar elde etmeyi hedefleyen iyi tasarlanmış eylemler vasıtasıyla burada mevcut bulunan bu güçlü potansiyellerden sıklıkla faydalanılmıyor.

Ben kentlilerin toplum içindeki rollerinin, haklarının ve sorumluluklarının farkındalığını kazanmasının esas olduğuna inanıyorum. Bu sürecin geliştirilmesi ve somut sonuçlar getirecek şekilde Sinop'un potansiyellerinin açığa çıkarılması uzun zaman alabilir.

Yine de bu mümkün! Sinopluların tutkusu ve enerjisi mevcut, yanı başımızda. Sadece doğru bir yöntemle daha iyi bir geleceğe aktarılması gerekiyor!

Aslında süreç fazla konuşma, tartışma gerektirmeyen basit eylemlerle hemen başlatılabilir! Hatta paraya bile ihtiyaç yok (en azından başlangıçta).

Her şey bireyin topluma karşı kendi sorumluluğunu üstlenmesi ve buna göre davranmasıyla başlıyor. Sonrasında ise kentlinin ortak sorumluluğu kabullenmesiyle ve toplumun sürdürülebilir geleceği için yapılan sorumlu ortak eylemlere dönüştürülen gruplaşmalarla devam ediyor.

Size pratik bir örnek vereyim.

Sinop'un en bariz kuvvetli ekonomik potansiyellerinden doğal kaynağını düşünün: Kentin halka açık plajları. Kentliler birey olarak işe, plajlarını her türden çöple –özellikle de plastik ve her nevi doğal olmayan atıkla- kirlletmeye bir son vererek başlayabilir. Daha sonra yıl boyunca plajları temizleyen gayri resmi bir kentli grubu kurabilirler. Okul çocukları da bu faaliyetlere dahil edilebilir (Bu, Sinop'un gelecek nesilleri için maddi olmayan önemli bir yatırım olacaktır.)

Kentliler ciddi kararlılıklarını bu türden somut eylemlere dökerek gösterdiklerinde, yetkililerden tüm halka açık plajlar için küllük kısmı da bulunan çöp kutuları ve “temiz sahiller”i teşvik eden levhalar talep ederken, kuvvetli bir argümana sahip olacaklardır.

Sonrasında süreç, daha karmaşık ve organize eylemlerle (temiz sulara verilen mavi bayrağın alınması, sahil boyunca bir yaya ve bisikletli “gezinti” yolu yapılması vb. gibi) devam edebilir. Tüm bunlar gayret ve kararlılık gerektirirken, pek de fazla para gerektirmeyecektir. Öte yandan bu faaliyetler, kentin imajını kuşkusuz bir biçimde yükseltecek ve yerel ekonominin gerçek anlamda sürdürülebilir gelişimini besleyen sorumlu turizmi de beraberinde getirecektir.

Kamu kurumları (ister belediye, ister valilik olsun hatta devlet de dahil olmak üzere) ile ilişkiler konusunda ise, klasik karşıtlık yaklaşımı yerine daha işbirliğine dayalı bir yaklaşımın kullanılması gerektiğine inanıyorum. Elbette ki yetkililer, toplumu etkileyen önemli kararlarda kentlilerin menfaatlerini göz ardı ettikleri takdirde, protestolar kaçınılmaz olacaktır. Kentin sakinleri

ve yetkililer arasındaki işbirliğine dayalı gayretleri geliştirmek üzere toplumsal tartışmalar, dilekçeler, bağımsız ileriye dönük kentli eylemleri, medya kampanyaları kullanılabilecek önemli araçlardır. Son tahlilde bundan tüm taraflar fayda sağlayacaktır. Pek tabii ki bazı yetkililerin gerçek bir işbirliğine hazır olmadığı durumlar da olabilir. Ama ben onları işbirliğinin –özellikle de seçmenlerin onların çalışmalarını takdiri ve gelecekteki desteği bakımından- kendileri açısından da son derece faydalı olacağı konusunda ikna etmenin olası olduğuna inanıyorum.

Ben “Geleceği Biriktirmek” projesinin, Sinoplulara yerinde bir farkındalık kazandırdığına ve onlara sahip oldukları bariz enerjiyi ve potansiyelleri toplumun, kentin ve çok zengin Sinop çevresinin şartlarını iyileştirecek farkındalık ve eylemlere aktarabilecekleri araçlar sağladığına kuvvetle inanıyorum. Organizasyonu gerçekleştirenler –Avrupa Kültür Derneği- bize, Sinop sakinlerinin kentsel katılımına danışmanlık ve destek verecek uzmanlığa ve gerekli ağa sahip olduklarını gösterdiler. Her ne kadar kentlileri “organize etmek/örgütlemek” onların işi değilse de, Sinoplulara bunu yapabilmeleri için gereken araçları mutlaka temin edeceklerdir.

Projenin yapısında, finansmanında, vs. değişiklik yapılabilir. Ancak görünür sonuçlar elde edebilmek için hala çok çalışmaya, gayrete ve uğraşa gerek var. Bununla birlikte, bu proje ve arkasındakilerin Sinop kenti ve halkı için paha biçilmez bir değer olduğuna ve onların da bunu kullanması gerektiğine inanıyorum. Bu nedenle, halk katılımını daha yüksek seviyelere taşımak, verimli ve etkili bir şekilde işlemlerini garanti altına almak için gerekli araçları daha da iyileştirmek üzere bu proje uzun vadede de sürmelidir.

BUGÜN, SİNOP HER ZAMANKİNDEN DAHA GÜÇLÜ!

Yazan: **Shams Asadi**

Halka açık alanlar, genellikle bu türden etkileşimin gerçekleştiği yerlerdir. Geçici bir süreliğine ve uygun koşullarda, düzenli olarak, halka açık alanlar bu tür etkileşimler için yoğun olarak kullanılır, dolayısıyla çeşitliliğe, açık fikirliliğe ve birçok farklı karşılaşmaya ev sahipliği yaparlar.

SHAMS ASADI

Sinop'taki "Geleceği Biriktirmek" konferansının bir katılımcısı ve gözlemcisi olarak düşüncelerimin kısa bir özetini paylaşmak istiyorum.

Kültürel yapıtların kentsel çevreyi etkilediği konusunda hemfikiriz! Kültürel faaliyetlerin genel eğitime, kent sakinlerinin kendi yaşam çevreleriyle bütünleşmesine ve özdeşleşmesine katkısı da göz ardı edilemez. Bunun yanı sıra gündelik yaşamda birbirleri hakkında pek fazla bir şey bilmeyen aynı mahallede yaşayan bireyler arasında etkileşimi mümkün kılar. Kültürel faaliyetlere katılarak farklı grupların söylemleri gelişir ve birleşik güçlerin temelleri atılır.

Halka açık alanlar, genellikle bu türden etkileşimin gerçekleştiği yerlerdir. Geçici bir süreliğine ve uygun koşullarda, düzenli olarak, halka açık alanlar bu tür etkileşimler için yoğun olarak kullanılır, Dolayısıyla çeşitliliğe, açık fikirliliğe ve birçok farklı karşılaşmaya ev sahipliği

yaparlar.

Kamusal ve özel olan arasındaki sınırlar hızlı bir şekilde birleşti. Farklı yaşam biçimleri, kimlikler ve gündelik yaşam kültürleri süratle kaynaşıyor görünüyor. Hiç kuşkusuz kültürel faaliyetlerin devamı değişim süreçlerine yol açıyor. Ancak kültürel faaliyetlerin bir bölge üzerindeki etkileri özellikle kısa vadede ölçülemez.

Nitel ve nicel verilerin değerlendirilmesi, çeşitli aktörlerin diyalojik konumları ve yerel yaşayanlarla ve dışarıdan gelenlerle yapılan görüşmeler ile uzmanların bilgi transferi, başarının ölçümünde faydalı olabilir.

Medyanın yoğun dahil kolektif bilincin oluşturulması üzerinde müthiş bir öneme sahiptir.

Kültürel ve sanatsal faaliyetlerin Sinop için olumlu etkilerini aklımda tutarak şu soruları soruyorum:

• Tüm bu faaliyetlerin yerel ekonomi üzerindeki etkileri nelerdir?

• Eğer bölgede ileri gelen (geleneksel) şirketler varsa, yerel ürünleri ve hizmetleri farklılaştırabilir ve genişletebilirler mi?

• Kentsel gelişim projeleri ile kültürel faaliyetler nasıl birleştirilebilir?

• Sanat ve kültür projelerinin kentsel gelişim üzerindeki etkisini destekleyen faktörler nelerdir?
• Bu tür faaliyetlerin yerel iletişim, kültürel söylem, kimlik oluşturma süreci ve ağlara katkıları nelerdir?

• Sosyal mekanların üretimini özendirirler mi? Yoksa bunlar sadece kısa vadeli imaj cilalamaları mıdır?

• Yerel nüfusun tüm bu faaliyetlerden maddi-manevi kazancı nedir?

• Bundan hangi özellikler ve kalite standartları çıkarılabilir?

"Geleceği Biriktirmek" konferansı Sinop'a bir ruh sundu. Bugün Sinop'un yüzleştiği zorluklar geçmiş zamandakilerden çok farklı ama daha az kritik değil.

Bugün Sinop her zamankinden daha güçlü! Sinop'un Belediye Başkanı, kent sakinleri ve yetkilileri güçlü bir özgüvene sahipler ve herkes şu konuda hemfikir: Daha iyisini yapabiliriz! Birlikte yaşanabilir, başarılı ve sürdürülebilir bir Sinop yaratabiliriz.

SİNOP ALAN YÖNETİMİ...

Yazan: **HÜSNÜ GÜMÜŞ** - Sinop Alan Yönetimi Başkanı

HÜSNÜ GÜMÜŞ

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (KTVVK)'nda yapılan değişikliklerle mevzuatımıza giren Alan Yönetimi kavramı "yönetişim" ya da "yönetimde demokrasi" olarak anılan bir yönetim anlayışıdır. Kentsel miras alanlarının orada yaşayanlarla birlikte kendini yenileyen alanlar olarak ele alınması ve uygulamanın alan yönetimi anlayışı ile yapılması dünyada benimsenmiş bir modeldir. Kültür ekonomileri kültürel değerler ve turizm yoluyla yerel ekonomileri destekleyip güçlendirmektedir. Sinop Alan Yönetimi de 9 Mayıs Günü başlayan süreçte organları olan Danışma Kurulu ve Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'nun Belediye Encümeni kararı ile onaylanması ile hukuken oluşmuştur. Alan yönetimleri Belediyelerin kültür ekonomileri konusunda alacağı kararlarda, şehirlerin bu anlamda yeniden yapılanmasında en önemli yardımcıları, diyalog ve eşgüdüm paydaşlarıdır. Projenin genel hedefi, diğer kentlere model olabilecek bir alan yönetimi örgütlenmesinin kurulması; tüm yaşam alanlarını bir bütün olarak gören sağlıklı bir envantere dayanarak planlayan ve

Sinop'un ve Sinop Alan Yönetimi'nin Ortak Kültür Mirası proje fişinde de yer alan özellikleri nedeniyle farklı bir konumu bulunmaktadır. Öncelikle, Türkiye ile AB arasında kültür mirası alanında bir sivil toplum diyalogu geliştirmeyi amaçlayan proje kapsamında, Sinop'ta geliştirilecek Yönetim Planı'nın, bu imkandan yararlanması söz konusu olan diğer Beldeler için örnek olması beklenmektedir

yöneten gerekli yasal düzenlemeleri ve kaynakları kurumlar arası eşgüdüm ile harekete geçiren çok sesli, demokratik bir yönetim modeli oluşturulması. Alan Yönetim Planı çalışmalarına giden süreçte halkın ve yerel yönetimlerin katılacağı Arama Konferansları, Bilgilendirme Toplantıları gibi etkinlikler sıklıkla yapılacak; elde edilecek sonuçlar Sinop'un Dünya kültürel Miras Listesi'ne girme çalışmalarına da destek sağlayacaktır. "Alan Yönetimi Planı'nın hedefi tarihi kent merkezinin kimliği ve estetik değerlerini zedelemeyen, yeni ihtiyaçlara cevap verecek gelişmenin ilkelerini belirlemek olacak. Alan Yönetimi Planına destek sağlayacak Sinop kültür mirası envanterinin çıkarılması ve dijital ortama aktarılmasından elde edilecek kültür ekonomisi verilerine dayanılarak da somut ve somut olmayan kültürel değerlerin Sinop'un ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden işlevlendirilmesi çalışmaları başlayacak. Sinop Tarihi Cezaevi'nin alan yönetimi Avrupa'daki

örneklerine benzer bir yapı aracılığıyla sürdürülmesi için Sinop'ta toplanan emlak vergilerinin yüzde onunu ve elde edilen bilet gelirlerinin bu yapıya aktarılması sağlanacak. Sinop'un ve Sinop Alan Yönetimi'nin Ortak Kültür Mirası proje fişinde de yer alan özellikleri nedeniyle farklı bir konumu bulunmaktadır. Öncelikle, Türkiye ile AB arasında kültür mirası

yararlı olacaktır. Sinop Valisi Sayın Dr. Ahmet CENGİZ ve Belediye Başkanı Sayın Baki ERGÜL'ün hazırlık aşamasından bu yana gösterdikleri yapıcı katkılar projenin ve Alan Yönetimi'nin başarısı için en önemli güvencedir; bu nedenle de hak edilmiştir. Avrupa Birliği Günü'nde Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Sayın Özgür ÖZASLAN'ın yaptığı doğru seçim Sinop Halkı ve Sivil Toplum Kuruluşları'nın desteği ile başarıya taşındı ve Sinop'un farklı konumu en üst seviyede de tescil edilmiş oldu. Ortak Kültür Mirası Projesi'nin Sinop'ta başlayıp öncü ve örnek yönleri ile Sinop'u aşacak ve tüm Türkiye'ye yayılacak bir nitelik kazanması ise bu sinerjiyi iyi yönlendiren Danışma Kurulu Başkanı ve İl Kültür ve Turizm Müdürü Hikmet TOSUN, Kültürel İrtibat Noktası Ekibi Hakan TANRIÖVER, Hale URAL ve Tuba KÖKSAL'ın çalışmalarının bir sonucudur. Sinop için değerli çalışmalar yapan Avrupa Kültür Derneği tarafından düzenlenen ve 7 - 17 EYLÜL tarihleri arasında gerçekleştirilen "Geleceği Biriktirmek" konulu etkinlik ve 6 EKİM'de yapılacak "Karadeniz Kültür Kongresi" Alan Yönetimi'nin çalışmalarına katkı sağlayacak; Sinop'un öncü ve örnek niteliğini ön plana çıkaracak özellikler taşımaktadır.

alanında bir sivil toplum diyalogu geliştirmeyi amaçlayan proje kapsamında, Sinop'ta geliştirilecek Yönetim Planı'nın, bu imkandan yararlanması söz konusu olan diğer Beldeler için örnek olması beklenmektedir. Ayrıca, proje kapsamında öngörülen "Kültür Mirasını Koruma Akademisi" Sinop'ta konumlandırılacak; Akademi Türkiye'deki restorasyon işlerinde çalışacak personel yetiştirilecektir. Yine Sinop'ta hem Türk hem Avrupalı öğrencilere AB ve Türkiye'deki restorasyon uygulamaları için verilecek ortak eğitim de bu alanda bir ilk olacaktır. Alan Yönetimlerinin kültür, birey ve örgüt üçlüsünün yakınlaşması ve kaynaşmasına sağlayacağı katkılarını giderek artacağı beklenen gelişmeler arasındadır. Bu nedenle şimdiden "Alan Yönetimleri Birliği'nin, Sinop Alan Yönetimi'nin diğer Alan Yönetimlerine göre farklı durumu nedeniyle, Sinop Merkezli ve Sinop Belediye Başkanı'nın kurucu Başkanlığında oluşturulması

SANATÇILAR ÜRETTİKLERİ İŞLERİ VE SİNOP İZLENİMLERİNİ ANLATIYOR.

ÇİĞDEM BORUCU

Röportaj: **Esin Kurdoğlu**

9

S | İ | N | O | P
S | İ | S

Esin Kurdoğlu: Sinop'ta ilk kez bulunuyorsunuz. Kent Buluşması ve Kent Akademisine katıldınız, kenti gezdiniz, araştırma yaptınız, edindiğiniz genel izlenim nedir?

Çiğdem Borucu: Burası izole edilmiş bir kent gibi. En başta ben o uzakta ve izole olma hissini çok sevdim. Ama tabii bu Sinop için çok zor birşey. Bu sadece hissettiğim bir duygu. Burada geçirdiğim 3-4 günün sonunda kendimi Sinop'lu gibi hissetmeye başladım. İnsanlar çok yapmacıksız ve sahici. Burası bana çocukluğumun İstanbul'unu hatırlattı. O başta hissettiğim izole olma duygusu sonraları burada biz aslında büyük bir aileyiz durumuna dönüştü.

? "Geleceği Biriktirmek" projesi kapsamında sizin rolünüz nedir?

Ç.B. Ben burada iki proje üzerinde çalışıyorum. Birinci projem 'Kent'in Sesleri'. İki haftadır Sinop'ta yaptığım ses kayıtlarının kolaj tekniği ile birleştirilmesinden oluşuyor. 25 dakikalık bu besteyi Sinop Çocuk İlahevindeki sergi mekanındaki bir odada dinleyebileceksiniz. Sinop'lularla o kadar uzun ve keyifli söyleşiler yaptım ki, tümü bu projeye sığmadı. Bu 'artan' ses kayıtlarını da 'Bir Günlük Müze' çalışmasına 7 bölüm olarak yerleştirdim. İkinci çalışmam ise gönüllü lise öğrencileri, öğretmenleri ve Sinop Tarihi Türk Müziği Korosu ile yaptığım atölye çalışmalarından oluşan kısa bir dinleti.

Vural Etyemez bana Sinop'a ait pek bilinmeyen bir türkü verdi. Bu türkünün metin ve ritmini kullanarak öğrenci ve öğretmenler ile birlikte doğaçlama çalışmalar yaptık. Bu çalışmalar çok verimli geçti. Öğrenciler kendi perküsyon enstrümanlarını yaptılar. Yeni fikirlere çok açıklar ve bu çalışmalar onları heyecanlandırdı. Sinop Tarihi Türk Müziği korusu ile türkünün orijinal halini çalıştık. Koro üyelerinin katılımı ve çalışmaları çok iyiydi. Bu türküyü koro ve geçlerle birlikte söyleyeceğiz. Geçmişte kalan bir şarkıyı geleceğe farklı bir biçimde taşımayı amaçlıyoruz.

? Bir sanatçı olarak bize kısaca Sinop dışındaki dünyanızdan, işlerinizden bahseder misiniz?

Ç.B. Ben electroakustik müziki yapıyorum. Yaptığım besteler şehir sesleri, enstrüman ve elektronik sesler içeriyor. Ayrıca film ve tiyatro için de müzik yazıyorum.

? Ürettiğiniz diğer işlerle karşılaştırdığınızda Sinop'ta yaptığınız bu işi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ç.B. Sinop'taki çalışmam şehrin kendi ürettiği seslerden çok Sinop'luların sesleri ile dolu oldu. Diğer bölgelerde yaptığım çalışmalarda şehirde yaşayanlarla sohbet daha zor olmuştu. Sinop'lular konuşmaya ve paylaşmaya çok açık. Çok keyifli sohbetler yapabildim. Herkesin yaşadığı, doğduğu ya da sevdiği şehre ait söylemek istediği pek çok şey vardı.

Yaptığım kayıtlar 2 saate yakın oldu.

? Kentte gerçekleştirdiğiniz araştırma ve üretim sürecinizde özel deneyimleriniz oldu mu?

Ç.B. Burada yaşayanların yakınlığı, samimiyeti ve sıcaklığı beni çok etkiledi. Onların sesleri ile çalışırken çok iyi zaman geçirdim.

? Sizce bu proje amacına ulaşıyor mu?

Ç.B. Bu proje tabii ki amacına ulaşıyor. Bizler buraya farklı birikimlerimizle geliyoruz. Burada öğrendiklerimiz ve gözlemelerimiz ile işimiz farklı bir yöne gidebiliyor. Bu da çok heyecan verici bir şey.

ISTVÁN SZAKÁTS

Röportaj: **Rarita Zbranca****Rarita Zbranca:** István Sinop ile ilgili sanatsal projenin konusu nedir?**István Szakáts :** Benim projem “Kendi kentinizi kendiniz inşa edin” kentin sakinleri tarafından yeniden yapılandırılması konusunda. Yaptığım şey, küçük ölçekli bir kent haritası. İnsanların evler, camiler, bankalar, okullar, ağaçlar ve insanları inşa etmede kullanabileceği alçı var. Bunları istedikleri yere yerleştirebiliyorlar.

Önemli olan ilk önce kentinizin bir araştırmasını yapmanız –elinizde ne olduğunu, neyin mevcut olduğunu, neyin eksik olduğunu, neyin olmasını istediğinizi görüyorsunuz... Ve bu düşünme süreci, tabandan bir kentçilik. İnsanların arzularını ifade ediyor, kentin neye sahip olması gerektiğini, kentin bunun ne kadarına ihtiyacı olduğunu, bunun nereye yerleştirileceğini, merkezde nelerin olacağını, merkezin dışında nelerin olacağını söylüyor...

? Sizce insanlar buna nasıl tepki verecek? Ne bekliyorsunuz?**I.S.** İlk reflekslerinin kendi evlerinin konumunu arayıp bulmak, sonra da onu yaparak haritada doğru yere yerleştirmek olmasını bekliyorum. Ben bu birincil dürtüye karşı reaksiyon göstereceğim ve bunun aslında evini haritada konumlandırmakla ilgili değil de ne istediğinle ilgili olduğunu açıklayacağım.

Benim için bu bir meditasyon. Meditatif

bir süreç; bu kentte görmek istediğiniz nedir, bu kent nasıl işler hale gelir? Tıpkı SimCity oynuyormuşsunuz gibi.

? Bunu Sinoplular için bir meditasyon egzersizi olarak mı öneriyorsunuz?**I.S.** Evet. Sanırım devrim kişinin kafasında başlıyor. Dolayısıyla onların zihninde bir düşünme süreci başlatmayı becerebilirim, bu bana yeter.**?** Sinop ile ilgili en çok hoşunuza giden beş şeyi lütfen sayabilir misiniz?**I.S.** (1) Benim için en dikkate değer şey, trafik lambası konusundaki nezaket. Ne zaman yeşil yansa ve daha yaşlı veya saygın birisine rastlasanız, onlar için kırmızı yanıyor olsa bile geçmelerine izin veriyorsunuz. Bu benim açımdan en hoş şey, kültürün yasadan dahi baskın olması durumu.

(2) Ben aynı zamanda bazen arabada altı veya daha fazla kişinin bulunması durumunu da seviyorum. Bu da yine yasaya aykırı ama yasanın bir önemi yok çünkü aile planlaması modeli daha önemli. Yine büyük bir aileye sahip olma kültürü, yasaya baskın geliyor. Onlar bir aile ve aynı arabadalar, bir arabada beş oturma yeri bulunduran kapitalist geleneğe inat.

(3) Denize bayılıyorum. Sinop'un başına gelebilecek en güzel şey.

(4) İnsanlar oldukça güler yüzlü. Benim

ülkem Romanya'da rastlanan genel grilik burada hüküm sürmüyor.

(5) Buradaki insanların üzerinde küçük bir kent olmanın baskısını o kadar görmemeniz hoşuma gidiyor. Giyim ve tavır olarak bir hayli liberaller; çiftler sokaklarda sarılıyor ve el ele tutuşuyor. Ben daha muhafazakar bir toplum beklemiştim.

? Sinop'ta değiştireceğiniz beş şey ne olurdu?**I.S.** (1) Beni olumsuz yönde şaşırtan ilk şey, buradaki insanların sözlerin büyüsüyle çok kolay sarhoş olması oldu. Burada gerçekleştirdiğimiz konferansta, ne zaman 20 dakikalık “yaşasın iyimserlik” minvalli konuşmalar yapılsa, herkesin gözleri parlıyordu, her şey yolundaydı ve herkes neredeyse uçuyordu. Sonra

birisi söz alıp "biliyorsunuz, nükleer enerji santrali için ortada gerçek bir sözleşme var" dedi. Bunun sonrasında iki dakikalık bir sessizlik oldu ve birisi olumlu bir şeyler söyledi ve herkes yeniden uçmaya başladı. Sözlerin şarabıyla gereğinden fazla sarhoşluğa kapılıyor. Ben kesinlikle bunun üzerinde etkili olmak isterdim.

(2) Sivil toplumun daha aktif olabilmesi için kapasitesini iyileştirdim. Ancak bunu kendi kentimde ve dünyanın diğer her yerinde de daha iyiye doğru geliştirmek isterdim.

(3) Herhangi başka bir şey yok.

? Sinop hakkında başka izlenimlerimiz?

I.S. Sinopluların sokak köpeklerine davranış biçimleri hoşuma gidiyor. Çok sayıda sokak köpeği var, şişmanlar, mutlular, insanlardan korkmuyormuş gibi bir halleri var. İyi bir yaşamları var gibi görünüyor. Buna mukabil işin garibi pek fazla kedi görmüyorum. Bu da onların ne türden insan karakterine değer verdikleri hakkında bir şeyler söylüyor. Sanırım kedininkinden ziyade köpeğinkine benzeyen karakter yapısını daha çok seviyorlar.

? Genelde sanatsal çalışmalarınız hangi konu üzerine?

I.S. Son zamanlarda yaptığım her şey katılım, seferberlik ve sivillerin sosyal bilincinin iyileştirilmesi etrafında dönüyor. Örneğin geçen sene İstanbul'da Samples başlıklı bir sanat projesi gerçekleştirdik. Kadirga Parkı'na gittik. Herkese düdük çalan bir bekçi vardı. Bunun üzerine biz de çağdaş dans, DJ'lik ve VJ'lik içeren ve sonunda bekçinin kulübesini devralıp 100 düdük dağıttığımız 40 dakikalık bir gösteri hazırladık. Çocuklar ve insanlar bunları aldı ve düdüğü kendileri çalmaya başladı. Bu bir avuç toprak üzerinde kontrol sahibi olan birinin gücünün çok belirgin bir şekilde ele geçirilmesi

durumuydu. Birdenbire insanlar, iktidarın aracı olan düdüğü ele geçirerek, kontrolü elinde bulunduran konumuna geçti. Performansın videosunu www.urbansamples.ro adresinden izleyebilirsiniz.

? Sizce yapıtlarınız toplumu nasıl etkiliyor?

I.S. Toplum demek çok olur. Belki kafalarında düşünce tohumları filizlenmeye başlayan bazı insanlar, bireyler vardır. Bu da yeterli olur.

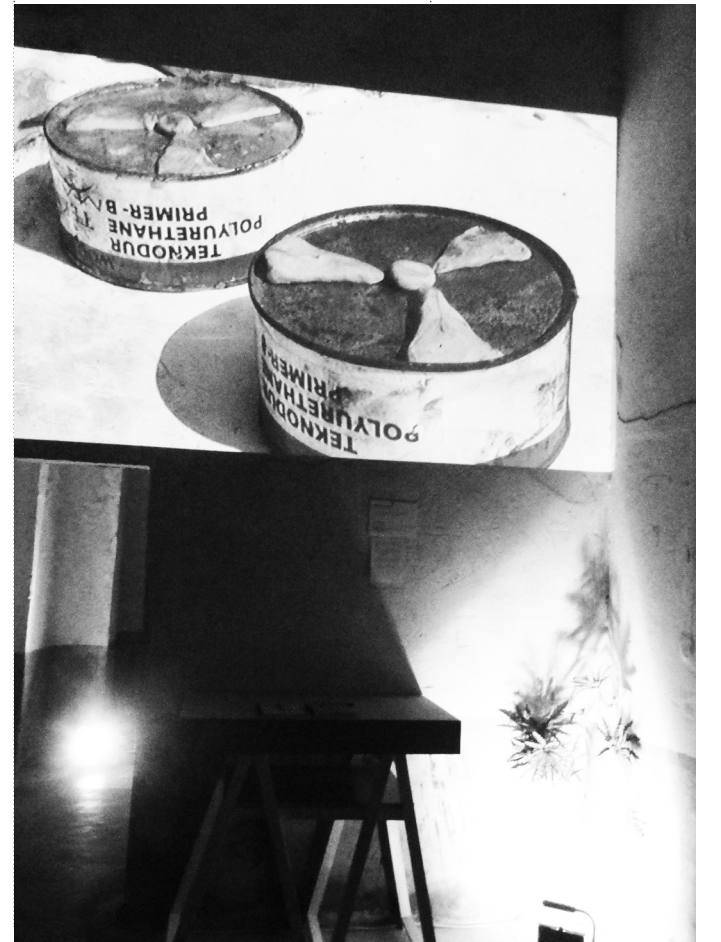
Bence devrimci olmak çok yorucu bir iş ve kimsenin denememesi gereken bir şey. Bunun büyük bir cesaret ve sorumluluk istediğini, aynı zamanda da bir devrim gerçekleştirme işini üzerine almanın sorumsuzluk olduğunu düşünüyorum. Ben bir devrimci değilim. Ben insanların kafalarına fikirler ekıyorum. Bu benim için yeterli.

? Peki, yapıtlarınızın etkisini görebiliyor musunuz?

I.S. Zaman zaman, evet. Benim yaptığımdan etkilenen biri, herhangi bir durumda sesini yükseltme cesareti gösterirse seviniyorum. İlla ki bir devrimci muhalif veya eylemci haline gelmesi gerekmiyor. "Eylemci" kelimesi kendi içinde çirkin bir kelime, zira güzel kökü "eylem"i korkunç bir ek izliyor: "izm".

? Paylaşmak istediğiniz favori bir deyiş veya nükte var mı?

I.S. Mahkum John 15 yıl hapis yattıktan sonra neyin farkına varmış? Kapalı tutulananın kendisi değil kapılar olduğunun.

MANİFESTO

Yazan: **Emre Koyuncuoğlu**

Sevgili Sinoplular;

Birkaç dakikanızı bu kentte yaşayan herkesi ilgilendiren bazı hatırlatmaları yapmak için alacağım.

Bir süredir Eski Cezaevi'nde Çocuk İslah Evi Bölümü'nde "Geleceği Biriktirmek" etkinlikleri gerçekleşiyor. Buraya Sinop'u temsilen birkaç sivil toplum örgütü, Belediye, Valilik, ve Kültür Bakanlığı temsilcileri katıldı. Bu etkinliklerde bahsi geçen konuların çoğu hepimizin geleceğiyle ilgiliydi. Sinop'u çok yakından ilgilendiren birçok yenilik gündemde. Eski Cezaevi'nin dönüşümü ve restorasyonu ile ilgili projeye Avrupa Birliği, 9.2 milyon Euro katkı vermeyi kabul etti. Kültür Bakanlığı'mız bu projeye, ülkemize örnek teşkil edecek bir gelişme olarak bakıyor. Sivil toplumun katkısı olmadan bunların hiçbiri bir anlam teşkil etmez.

Sizin katılımınızla Sinop'a yapılması planlananlar yaşama katkı sağlayacak. Yoksa, paralar, emek, sizin istemediğiniz, değer vermediğiniz şeylere harcanacak. Siz de dışardan gelenin verdiğiyle yetineceksiniz. Size uyup uymaması pek önemsenmeyecek.

Ama eğer ki, ben yaşadığım Sinop için şunları talep ediyorum, dersenez, fikirlerinizi hayallerinizi paylaşırsanız, sizin katılımınızla, yerel ve merkezi yönetim ve kent halkı beraber çalışmış olacak. Bir anda iyi veya kötü sürprizlerle karşılaşmamak için tek yapmanız gereken, geleceği nasıl hayal ettiğinizle ilgili fikirlerinizi paylaşmak. Ya da geçmişinizden neleri korumak istediğinizle ilgili kendi değerlerinizi belirlemek.

Sinop'taki tüm değişim ve dönüşümlerde, Sinop'un geleceğini kurarken hepinizin bir fikri, isteği, hayali olabilir.

Unutmayın, Sinop bize bir emanettir. Bu kültür mirasından geleceğe ne aktaracaksınız?

Kent kültürü çok katmanlı diyoruz. Sinop antik dönemin marka şehri ... Ya da,

Karadeniz Bölgesi'nde Ulu Cami gibi bir zenginlik yalnızca Sinop'ta var. Ya da,

Karadenizin en merkezi, güvenli limanı, Sinop'tur diyoruz...

Şimdi ise gemiler uğramıyor, Neden?

"Beni severler".. der Sinop içten içe... Hani nerde bu sevgi?

Peki, bugünün Sinop halkı ne ister? Ya da, Sinop'lular şehrin burasında bu olmalıydı ya da olmamalıydı nerede, ve ne zaman der.

Herkes bilir. Sinopta yönler hep şaşırılır. Sinopta meteroloji hep yanılır. Bir tek Sinoplu bilir, bu ince ayrımı, havayı koklamayı.

Sinop için yapılacak ne olursa olsun içinde Sinop'lu olmazsa, buraya gelen hep şaşırır, hep yanılır...

İşte size bugünden bir örnek; Eski bir cezaevinin bir fikir üretim merkezine ve sivil insiyatifin kararlar aldığı bir alana dönüşmesini sağlayan bu sergiyi gerçekleştiren bugünün Sinoplularıdır. Kentin kimliğini kentin içinde yaşayan insanlar belirler.

Neden bize verilenden daha fazlasını istemeyelim?

Neden bu kentte yaşayanlar, nasıl yaşamak istediklerini dile getirmesinler? Anadolu birliğini kuran Kral Mithritades'in kenti, Sinop.. Birlik kenti... Bugünün sivil birliğini kurarak, kendi adına kararlar veren kent de, yine Sinop olacak.

Artık kent müzeleri dönemi. Kentlerin, kendi değerlerini kendilerinin önerdiği, oluşturduğu, geçmişlerine ve geleceklere sahip çıkma kültürünün yerleştiği müzeleri var. Şehirleşmiş ve medeniyetleriyle, tarihleriyle övünen ve geleceklere sahip çıkan kentler var.. Sinop'ta bu devrenin bir örneği olmaya adaydır.

Hatırlıyor musun kırmızı beyaz çubuk şekerini... Senden sonra kaç kişi hatırlayacak... Ya sonra.. Hatırlanmasını istiyor musun?

Buralardan yetişmiş ünlü edebiyatçılarımızdan Ahmet Muhip Dranas'ın Sinop'lu olduğunu bu ülkede kaç kişi biliyor?

Sinoplu Diyojen bile, Atina'da meşhur oldu...

Bu şehrin kuruluş destanını herkes bilir. Aşkına karşılık alamayan Zeus, Sinope'yi bu topraklara bırakır...

Aslında sürgüne yollar, istediğini alamayınca. "Tanrılar tanrısı" Zeus'un

istemine karşı durduğu için...

Bu kent kuruluşundan beri mitoslarıyla, hikayeleriyle, tarihiyle hep muhalif tavrın kenti olmuştur. Sinope'nin bu muhalif tavrı, bu kenti kurmuştur.

Bir de en bilindik yakın tarihten örnek verelim:

Abdülhamit'den beri sürgün yeridir, Sinop. Böylelikle muhalif bir kültür geleneği de oluşmamış mıdır, Sinop'ta?

Mualif demek yalnızca egemene karşı duran değildir, aynı zamanda genel geçere yeni birşey önerendir. Sinop bu temeller üzerine kurulmuş.

Şimdi ise, Türkiye'ye örnek bir sivil insiyatif ve sivil toplum dayanışması sergileme zamanı. Sinop'un geleceği için. Sinop'un geçmişine sahip çıkarak.

Bahsettiğimiz üzere, Sinop Eski Cezaevi bir kültür kompleksine, bir kent müzesine dönüştürülme projesiyle karşı karşıya. Bu proje olumlu bir proje. Ancak, projenin bazı bölümleri tartışmaya açılırken, bazı bölümleriyle ilgili kararlar çoktan alınmış gibi görünüyor.

Muhalif kimliğimiz burada devreye giriyor. Neden projenin hepsini tartışmaya açmıyoruz? Neden Çocuk İslah Evi bölümü, "otel" olarak toplumla tartışılmadan belirleniyor? Neden paylaşım ve tartışma alanlarına sınırlandırma getiriliyor?

Sinoplular olarak, hepsinde söz sahibi olmak ve hepsinde sorumluluk almak niyetindeyiz.

Tıpkı çevre adına aldığımız sorumluluklarımız gibi... 1968'de Sinop'ta çıkan, Şükrü Aydın'ın bastığı dergilerde zeytinlikler anlatılmış ve" taş ocağı açıldı, yeşilimiz kalmadı" diye yakınılrmış..

Yıl, 1968.

Yıl, 2011. Termik santraller, nükleer santraller planlanıyor, yeşil zaten pek kalmamış. Balıklarımız kalsın diye, şimdi 78 yaşında olan Şükrü Aydın, halen "doğayı koruyalım" diye panellerde konuşuyor. Kentini korumak istiyor.

Sinop'un bir başka çok-kültürlülük özelliği; Karadeniz'in ve Akdeniz'in özelliklerini birarada yaşayan tek kent olması.

Hem Akdeniz kültürünü hem Karadeniz kültürünü içinde barındırıyor. Portakal, zeytin, mandalin ağaçları Karadeniz'de yetişmez diyen ders kitaplarını haksız çıkaran bir kent, Sinop... Bir kadın gibi cilveli, ruh halı; bir öyle, bir böyle Sinop'un. Çok sevilmesi de ondan.

Ama şimdiki zeytinlikler apartmanlarla dolmuş...

1931 doğumlu bir Sinoplu, Çukurbağ'ında üzüm bağları incir ağaçları vardı, diye anlatır. Kendi yaşarken, kaybolan kendi tarihini... Anlattıkları bile onu yalnız bırakır. O olmasa kim anlatacak bu hikayeleri ve kim inanacak bu tarihe...

Seninle birlikte kaybolacağını bildiğin bir hikayeyi ne kadar gururla taşıyabilirsin?

İki tür coğrafyası, iki tür duruşu var. Bazen durgun ve bıkkın... Bazen kararlı ve atak... Bırakın bu iki karakter birbirini tetiklesin, duyarlı sakin ve kararlı olunsun...

Bu kent için, istediklerimizin yanında istemediklerimiz de var..

Termik santralleri, nükleer santrali istemiyoruz.. Yaşarken, ölmek istemiyoruz. Zenginleşmek için hatalı yollara giren ülkelerin kötü mirasına sahip çıkmak yerine, yine zenginleşebileceğimiz daha akıllı ve yararlı modeller oluşturmak istiyoruz. Bunun için kafa kafaya vermek ve birlikte projeler geliştirmek ve yerel yönetimi, merkezi yönetimi bu yönde etkilemek istiyoruz.

Birlikte olabilirsek, yapabiliriz. Geleceğimizi yok etmek yerine, elimizde tutmak ve geliştirmek istiyoruz... Devamlılık istiyoruz... Çocuklarımıza nasıl bir Sinop'ta yaşadığımızı hikaye gibi anlatmak yerine, onlara yaşamak için bildiğimiz sevdiğimiz Sinop'u bırakmak istiyoruz... Bunları birlikte söylersek, geleceğimize sahip çıkabiliriz.

Karadenizde üç liman vardır. Temmuz Ağustos, Sinop der, gemiciler... Nerede o Sinop limanı?

Nerede o Sinop'a sığınan gemiciler...

Nerde Sinop kültürünü zenginleştiren gemici manileri.. Hatırlar mısın.. "Bismillahtan başlayalım/Bu yıl burda kışlayalım..."

Neden Sinop'a hem denizyolu ulaşımı, hem de karayolu ulaşımı bu kadar zor? Daha doğrusu, böyle bir yüzyılda Sinop'a ulaşım neden bu kadar zor?

Termik santral yerine, yollar açılrsa ticaret gelişmez mi?

Sinop'un türkülerinde uzun hava yoktur...

Ya da, şöyle mi desek; Sinop'ta uzun havalar içten okunur. Susularak, sessizlikte uzun havalar yakılır... Sessizce söylenir... Acılar paylaşılmaz da, yoksa yüreğe hapis mi edilir?

Sinope'den beri bir kadın kent, Sinop. Sinop'a hanımeli değmiş ve tarihine bu özellik sinmiş... Mağrur, gururlu,

zengin bir kültüre sahip, örf adetlerini iyi bilen ama gün geçtikçe yalnız kalmış, yaşlanmış, kapısında borçluları, evini satma durumuyla baş etmeye çalışan, eşinden kalan hatırası, ince boynundaki kale gerdanlığını hiç çıkarmayan,, sessiz eskilerin terbiyesini almış, yeni dönemde pek geçer akçe olmayan yaşlı bir kadın, Sinop... En çok da susmayı öğrenmiş. Büyüklerinin yanında susmayı.

Şimdi, artık kendisi en büyük, olsa da, halen susuyor... Kaderi olmuş sessizlik... Neden onu ve kültürünü yaşatacak önlemler almıyoruz?

Balıkların yaşamadığı, havanın, suyun, toprağın verimli olmadığı bir Sinop'u kim hayal etmek isteyebilir ki..

Roma döneminde Sinop kenti, insanları gibi süslü bir kentmiş.

Bu kentin süsünü kimler aldı?

1950'ye kadar hep kale içinde yaşam vardı... 1924 yangını, 1946 yangını... Çöküş... 1950'den sonra sessiz bir şehir oldu...

Sinop'ta mubadeleye kadar hep hareketli ve neşeli türküleri var. Sonrası sessizlik...

Hikayeler azaldı, zeytinlikler yok oldu... Peki, o zaman somut sorular soralım: Bu şehir gelişmeyi ne kadar istiyor?

Değişimi kimler istiyor?

Hangi hızda bir değişimi kaldırabilir kentliler?

Şehir büyüsün mü, yoksa daha iyi koşullara mı sahip olsun?

Para ne yöne akmalı?

Bu şehirde ne görmek istemiyorsunuz?

Sinop daha büyük bir bölgenin merkezi olabilir mi?

Sinop; büyük bir yatırımcı mı ister, yoksa küçük ama zengin işletmelerin olduğu bir

butik kent mi olmak ister?

Yaşayan mirasa bilet satarak sahip olamazsın, yatırım şart. Nasıl bir yatırım olmalı?

Sinop gençlere diğer kentlerden farklı olarak ne sunabilir?

İnsanlar Sinop'a neden taşınmak ister ya da buradan gitmek ister, düşündünüz mü?

Tirit'in adını dünyaya duyurmak istemez misiniz?

Bu sorulara hep beraber cevap verelim. Hep birlikte hayal kuralım ve gerçekleştirelim:

Balkonlarda çiçek, onarılmış evler, kale duvarlarının tamamı onarılmış, temiz sokaklar, Sinop Kültür Sarayı, heykeller, yaşayan bir çarşı, limanda yolcu gemileri görmek istemez misin?

Kültür Bakanlığı, Türkiye'de sivil toplum örgütlenmesine örnek oluşturacak bir çalışma yapmak için ülkemizden yapılan başvurunun ardından AB, Sinop'u desteklemeye değer gördü. Sinop Cezaevi'ni, alınan AB hibesiyle yeni bir etkinlik alanı oluşturulması planlanıyor.

Siz de sözünüzü fikrinizi söyleyin, gelin, konuşun, isteyin, yaşadığınız alanda sizinde sesiniz olsun, isteklerinizi dile getirin, sözde değil "yaşayan bir sivil toplum hareketi" Sinop'ta başlasın... Bu örgütlenme Sinop'ta gerçek olsun..

Yalnızca bakanlığın önerileri değil, sizin de önerileriniz gerçekleşsin. Cezaevi, otel olmasın.. Ama söyleyin.. Ne olsun?

Sinop'ta bulunan "geçmiş zaman ruhu" Sinop'u değerli kılıyor. Herkes kaybettiği geçmişinden parçalar buluyor bu kentte. Kent beklemiş, suskunluğunu bozmak için sahiplenilmeyi beklemiş. İncecik boynunda kale gerdanlığı...

Buranın toprağı renk olmuş, Ortaçağ Avrupa'sını aydınlatmış, kırmızı fresklerin içine işlemiş. Toprağıyla evrenselleşmiş değer olmuş, her çağda..

Dürüst insan aramak için elinde fener ile dolaşan Diojen ve de Doğayı koruma ve insanları uyandırma çabasını elindeki davulu çalarak hatırlatan Tarzan Kemal ve daha nicelerini yetiştiren bu toprak daha nicelerini yetiştirmeye gebe...

Bu topraklarda yetişen istif dikenini var. Buralara ait. Hem kayayı parçalar, hem de o toprağı tutar kaymasını önler... Diken olmasına diken, ama serti yumuşatır, verimli olanı korur o. Bu diken buranın çiçeğidir. Buraların karakteridir. Kayaları parçalar, buranın çiçekleri. Toprağı da tutarlar, korurlar...

SANATÇILAR
NE DİYOR

Ruggero Lala: Projenizin konusu nedir?

Amie Dicke: Projem tam anlamıyla "acil durum battaniye"lerinin kullanımı üzerine. Birisi bir kaza geçirdiğinde, donduğunda veya yandığında ilkyardım amacıyla kullanılan bir malzeme (battaniyenin iki yüzü var, gümüş yüzü sizi soğutuyor, altın yüzü ısıtıyor). Her bir battaniye 2 x 1,60 metre ebadında. Ben devasa bir yüzey elde etmek için hepsini şeffaf bir bantla birbirine ilıştırıyorum. Bu devasa battaniyeyle Sinop'ta can çekişen üç eski binayı kaplamaya çalışacağım. Bu binalar kentteki özel mülkiyetler.

Bu benim sembolik bir eylem olarak gördüğüm bir şey, bir teşebbüs, pek de performans veya yerleştirme, ya da bitmiş bir yapıt olarak görmediğim bir şey. Son derece geçici bir şey.

Battaniye çok ince bir katmandan oluşuyor. Buna iki şekilde bakabilirsiniz: tabii mülkiyeti korumanın bir yolu olarak veya çok kötü durumda olan bir mirasın korunması için farkındalığın tetiklenmesi, kıskırtılması olarak. Öte yandan, bu örten, kapayan bir malzeme ve dolayısıyla bir tür sansür hissi uyandırıyor çünkü battaniyenin altında ne olduğunu görmüyorsunuz, her ne kadar benim battaniyem belli durumlarda binayı altın katmanının altında tamamen ortadan kaldıracak kadar büyük olmasa da.

Böyle bir fikir geliştirdim çünkü bana buradan gelen ilk bilgilerde Sinop'un yalıtılmış bir yer/kent gibi düşünüldüğü belirtilmişti. Bu nedenle ben de, hem Flemenkçede, hem de İngilizce'de sıcaklığı muhafaza etmesi bakımından "izolasyon/yalıtım" olarak isimlendirilmiş bu malzemeyi kullanmanın ilginç olacağını düşündüm. Aynı zamanda bugünlerde bunun üzerine çok tartışık ve koruma/saklama üzerine birlikte düşündük. Bir sonraki aşama hakkında nasıl düşüneceğimizi, uzun vadeli bir yatırım olarak düşündük. Dolayısıyla bir bakıma bu tamamen çoklu katmanlarla ilgili bir şey.

? Sinoplular projenize nasıl katıldı?

A.D. Son günlerde birkaç "asistan"la çalıştım – onları ancak böyle tarif etmeye çalışabilirim, her ne kadar benim için bundan çok daha fazlasını ifade etseler de. Bana son derece yardımcı oldular zira Sinop'ta İngilizce konuşmayan birçok kişiyle etkileşim içinde olmam gerekiyordu, ben de Türkçe konuşmıyorum tabii. Sadece iletişim açısından değil, gerçekten şunu söyleyebilirim ki, onlar olmasa projemi gerçekleştiremezdim. Makas, bant ve aklınıza ne gelirse, herhangi bir şeye ihtiyacım olduğunda beni hemen bir lokantaya veya kafeye ya da dükkana götürdüler.

İçlerinden biri hatta bana buradaki projemi bitirmekte yardım edebilmek için İstanbul'a gidişini erteledi, Yani bu gerçekten harika ve ben de bu yüzden çok mutlu ve müteşekkirim. Gerçekten onunla çalışmaktan zevk alıyorum çünkü akıllı, faal ve çok iyi ve dikkatli bir yardımcı. Benim açımdan bu, birinin projeye ilişkin hevesinin ve inancının bir göstergesi ve her ne kadar zihnini okuyup estetik olarak neler düşündüğünü ve gerçekten neyi beğendiğini tahmin edemesem de onun projeye verdiği bu kadar büyük enerjiden önemli olduğunu düşündüğünü sanıyorum... Aslında bu sadece bir örnek ama bunun gibi daha fazlası var. Dolayısıyla insanların benim projeme vakit ayırmak için gösterdikleri istek beni epey hayrete düşürdü. Elbette projem benim için önemli ve gerekli ama en

nihayetinde toplum için ne kadar faydalı olacağını bilmiyorum. Bu sembolik bir eylem ve bence insanların buna inanması harika, bu önemli.

? Sizce projeniz halkı nasıl etkileyecek?

A.D. Dürüst olmak gerekirse, projenin –nasıl demiştiniz- toplumu, kenti, halkı nasıl etkileyeceğini bilemiyorum... Çünkü benim yaptığım aslında yüzeyle ve Sinoplularla paylaştığım katmanla ilgili. Benim çok ince ve suni malzeme katmanım, tarihin çok sayıda kalın katmanının üzerine yerleştiriliyor. ... Buna neredeyse yüzeysel/dış bir katman gözüyle bakabilirsiniz çünkü geçici bir şey ve konduktan birkaç dakika sonra gitmiş olacak, zira bir günün akışı içerisinde battaniyeyi üç ayrı mülkiyetin üstüne örteceğim ve en sonunda katman, projenin toplu sergisi sırasında bir tür yerleştirme olarak cezaevinde sergilenecek. Dolayısıyla dünyayı değiştireceğini düşünmüyorum ama bir şeyleri “tetik”leyebilir... Örneğin Sinop sokaklarının çok tozlu olduğunu, yemek yemeden önce ellerinizi yıkama ihtiyacı hissettiğinizi söyleyebilirim. Bu malzeme son derece parlak ve “kitsch” olarak nitelendirilebilecek çok sayıda yansıma yapıyor ama aynı zamanda da çekici. Bu nedenle, projemiz veya sanat ve özellikle de çağdaş sanat hakkında pek fazla bir şey bilmeyen insanlar, bazı evlerin üstünde çarpıcı, göz alıcı bir farklılık görecekler ve o zaman projem hakkında bir şeyler anlayacaklar ya da beyinlerinde bir şeyler tetiklenecek veya belki sonrasında bunu hatırlayacaklar. Yani bu aynı zamanda olan bitenin farkında olmanın bir parçası. Sonunda gelecekte belki de o ev kaybolacak ama onlar bizim bunu düşündüğümüzü ve buna daha büyük önem vermeye çalıştığımızı hatırlayacaklar...

? Bize Sinop’la ilgili olarak sevdiğiniz ve değiştirmek istediğiniz bazı şeylerden bahsedebilir misiniz?

A.D. Sinop’taki bazı dükkanları çok beğeniyorum. “Otantik” diyebileceğimiz dükkanları, belki de bazı insanların değiştirmek isteyeceği, dünyanın birçok kentinde, hatta çok fazla kentinde görebileceğiniz dükkanların estetiğine uygun düşecek şekilde yeniden döşeyeceği dükkanları. Ancak bu otantik dükkanları değiştirmek büyük bir kayıp olacaktır ve bir kaybın ne kadar büyük olduğunu ancak onu tamamen kaybettiğinizde ve bir daha aynısını geri getiremediğinizde fark edersiniz. Bizler yeninin daha iyi olduğunu düşünürüz ama bu her zaman geçerli olmayabilir. Dolayısıyla belki Sinoplular “modern

standartlara” sahip olan diğerlerinin yanında duran bu otantik dükkanları korumaya çalışabilir ve onları uzun zamandır var oldukları, onlardan sıkıldıkları için bir kenara atmaz. Bizim kentlerimizde de şimdi hepsi yok olmuş olan bu türden dükkanlarımız vardı (marangoz, terzi, küresel tasarım standartlarıyla uyum içinde olmak zorunda kalmadan istedikleri gibi döşeyebilecekleri zanaat atölyeleri). Ve size söyleyebilirim ki, bu büyük bir kayıp ve bu konuda çok üzgünüm. Onlara neden otantik dediğimizi bilmiyorum ama en azından bir uygunsuzluk hissi verdiğini söyleyebiliriz.

? Genel olarak bize çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

A.D. Mevcut imgelerle, etrafımızda bulunan imgelerle çalışmayı seviyorum. Heykeller ve yerleştirmeler yapıyorum ve çizimler yaptığımda da her zaman kitaplardan, dergilerden, vs. imgeler üzerine çalışmayı seviyorum. Buna “hayali bulunmuş/bulunmuş hayal” diyebilirim, çünkü “verilmiş, hazır olanı” temiz beyaz sayfaya, boş sayfaya tercih ediyorum... Ama bir masa veya sandalye ile de çalışabilirim... Küp şeker veya mumlarla da çalıştığım oldu.

İşimdeki bir diğer unsur da katmanlarla çalışmayı sevmem. Bu nedenle her zaman elimdeki imgenin üzerine bir katman koyuyorum, ister bir sandalye olsun, ister moda dergisinden kesilmiş bir imge olsun ve bu katmanı ekleyerek veya aslında çıkartarak yaratıyorum. Örneğin, moda dergilerinden bir şeyler kesiyorum, siyah mürekkep ve çizdiğim çizgiler arasında dergideki kadının yüzü üzerinde belli bir desen yaratıyorum.

Çizikleri bir bistüri ile –çok kusursuz bir alet- bir boşluk yaratacak şekilde yapıyorum. Bu bir çeşit “çıkartarak ekleme” çünkü size ait bir şeyle doldurulabilecek bir şeyi çıkartıyorsunuz.. Benim isteğim boşluğu kişilikle, kendi düşüncelerimle, sorularımla doldurmak. Dolayısıyla boşluktan korkmuyorum ama başlangıç noktası olarak “beyaz” üzerinde çalışmayı tercih etmiyorum. Örneğin, yakın zamanda beyaz galeri mekanının benim üzerinde çalışmaya başlamam için bana doğal gelmeyen bir malzeme olduğunun farkına varmaya başladım. Bunu anlamam için belli bir süre gerekti ama bu konuda gittikçe daha fazla ikna oluyorum. Tam bu sebepten dolayı da Sinop’un “verilen”i üzerinde çalışma imkanı bulduğum için özellikle mutluyum.. Zira Sinop kentini aynı zamanda hem eklemek hem de çıkartmak anlamına gelen- katmanlarımı yerleştirerek üzerinde çalışabileceğim bir malzeme olarak görüyorum.

? Sinop’ta başka ne yapmak isterdiniz?

A.D. Kentte gördüğüm modern tarzda yapılmış, onlara “beton yapılar” diyelim, bir veya iki binayı gerçekten sarmak/örtmek isterdim. Bir mimar elinden çıkmamış olsalar da, Corbusier veya başka meşhur “okul”lardan ilham almamışlarsa da ben güzel olduklarını düşünüyorum ve zaman olursa onlar üzerinde çalışmayı gerçekten isterim, bunların da kültür mirası olduğu hissini verebilmek için. Ne yaptığımız ve neyin önemli olduğu üzerine düşünmeliyiz. Örneğin Amsterdam’da 50 yaşından genç binaları “anıt” gibi düşünüyoruz. Dolayısıyla bazı binaları yıkarken çok dikkatli olmalıyız, çünkü bazıları bir hayli güzel.

MIRCEA NICOLAE

Röportaj: **Rarita Zbranca**SANATÇILAR
NE DİYOR**Rarita Zbranca :** Mircea Sinop ile ilgili sanatsal projenin konusu nedir?**Mircea Nicolae :** Benim projem; sivil topluma danışmadan kentin yaşamı hakkında kendi başlarına kararlar verirken yerel yönetimin Sinop'ta olup biten üzerine hiç bir şey söylemeden birçok kelime kullanarak kendini ifade etme biçimi ile ilgili. Bu, yarım saatten fazla süren bir film ve ismi "Güzel, mutlu bir kent". Aslen film, güzel manzaralar ve kentin güzel kısımlarından oluşan bir dizi görüntü eşliğinde -benim tarafımdan canlandırılan- Sinop Belediye Başkanı ile yapılmış bir röportaj.**?** İnsanların yapıtınıza nasıl bir tepki vermesini bekliyorsunuz?**M.N.** İki senaryo düşünelim. İlk senaryoda insanlar gerçek anlamda ilgi göstermiyor ve bunun ne hakkında olduğunu anlamaya çalışmıyor, zira içeriğin bir kısmı yerel durum hakkındaki inançlarına ters düşüyor. Diğer senaryoya göre ise, insanlar -filmin bütününe dikkatlerini verdikleri takdirde- belki de içinde bulundukları yerel durumun -az çok hicivsel bir iş vasıtasıyla- düzgün bir şekilde yansıtıldığını görüp anlıyorlar.**?** İnsanların bunu izleyerek kendileriyle kişisel bir alaka kurmasını bekliyor

musunuz?

M.N. Umuyorum ama bilemem.**?** Sinop ile ilgili en çok hoşunuza giden (beş) şeyi lütfen sayabilir misiniz?**M.N.** (1) Sinop ile ilgili hoşunuza gidecek şeyler çok belli, coğrafyası, doğal çevresi gibi.

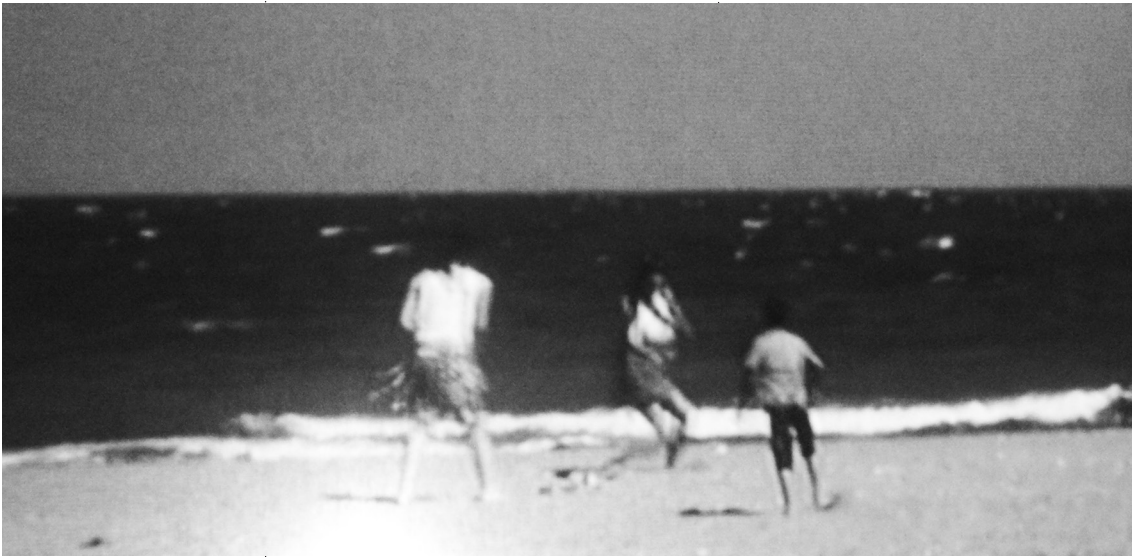
(2) Buranın ilgi çekici arkeolojik kalıntıları olan tarihi bir kent olduğu gerçeği göz ardı edilemez.

(3) Ve tabii ki denizi.

? Sinop'ta değiştireceğiniz (beş) şey ne olurdu?**M.N.** Öncelikli olarak STK'ların yönetime karşı tavrını değiştirdim. Bence onlar iyimserlik vazifesi görüyorlar, insanları neşelendirmeye ve gelecek için onlara olumlu fikirler sunmaya çalışıyorlar. Ancak aslında onların kentin gerçek durumu hakkında konuşmak konusunda daha fazla girişimde bulunması gerekir. Örneğin bir kent olarak Sinop'un kimliğini yeniden şekillendirmek üzere kültürel bir programdan bahsediyorlar ama bu arada Sinop'un bir nükleer enerji tesisine sahip olacağı gerçeğini tamamen yok sayıyorlar. Ayrıca her ne kadar kamu onların

yaptığı her şeyi iptal etse de, STK'lar onlarla çalışmaktan gerçekten mutlu görünüyorlar. Örneğin cezaevinde bir kültür merkezi kurmak istiyorlar ama öte yandan bakanlık onlara cezaevinin bir otel haline getirilmesini istediğini söylüyor.

Dolayısıyla gerçekten değiştiğini görmek istediğim şeyler şunlar: (1) STK girişimleri, sivil toplum ve kamunun birbirinden ayrılması ve aynı zamanda (2) kimsenin hesaba katmak istemiyor görüldüğü yerel durum.

? Sinop hakkında paylaşmak istediğiniz başka izlenimler veya deneyimler var mı?**M.N.** Bence yaşamak için harika bir yer, ta ki güçlü bir siyasi kontrolün ve aynı zamanda da "her şey yolunda, bir nükleer enerji santralimiz var ama sorun yok" diyen tuhaf ve şizofrenik türden bir siyasi söylemin varlığı gerçeğini hesaba katana kadar. Bunları dikkate aldığınızda, burada iyi bir yaşam sürebileceğinize dair fikriniz değişiyor ve burada kendinizi belki biraz da mahkum hissediyorsunuz. Yani sağlık bakımından burası güzel bir yer ama dilediğiniz biçimde davranma serbestisi bakımından, pek de emin değilim.**?** Genelde sanatsal çalışmalarınız hangi konu üzerine?**M.N.** Genellikle kentsel durumlar hakkında eleştirel düşünmeye çalışıyorum. Yaptıklarımın çoğu Romanya'daki Bükreş kenti üzerine. Temel motivasyonum etrafımda olan bitene dayanıyor ve ben de bunu hareketler, işaretler, görsel semboller ya da nesnelerle maddeleştirmeye çalışıyorum.**?** Yapıtlarınızın sizce nasıl bir etkisi oluyor?**M.N.** Çoğunlukla yapıtlarımın etkisi idrak düzeyinde olabiliyor. Birileri ona baktığında bir fikre sahip olabiliyor. Yeni bir fikir veya tavır, ya da öncesinde de bildikleri bir tavır onlara yeniden geri gelebiliyor. Bunun siyaset alanıyla alakasından emin değilim, gerçi içinde bir tür siyasal veya kentsel içerik mutlaka oluyor.**?** Mircea Nicolae'nin diğer yapıtlarını online olarak**http://mircea-nicolae.blogspot.com/** adresinden izleyebilirsiniz. Bugünlerde aklınıza daha sık düşen bir deyiş, alıntı veya anekdot oldu mu?**M.N.** Birisi bana çok sık akla gelen bir atasözü söylemişti. "Güzellik vaat eder ama hiç bir zaman yerine getirmez." Bence bu Sinop için ilginç bir düstur olabilir.

MICHEL VAN IERSEL

Röportaj: Ruggero Lala

SİNOP HATIRA HARİTASI

Ruggero Lala: Projeniz neyle ilgili?

Michiel van Iersel : Projem Sinop halkının anılarının haritalandırılmasını amaçlıyor. İnsanlar (katılan herkes), hazırlayıp dağıttığım formlara belleklerine kazınmış ve kamusal ilgiyi hak eden üç mekanı yazıyor. Bunun için dört kategori belirledim:

- 1) Resmi miras müzeler, camiler, cezaevi, kale vb. 2) Kendi mirasınız bireysel olarak kişi veya bir topluluk tarafından benimsenen ama kurumlar tarafından resmi olarak tanınmayan eski evler, ağaçlar, kokular, sesler vb. 3) İhtilafli miras, birçok farklı sebeple tartışmalı binalar, anıtlar vb. Örneğin görünüşleri, tarihleri, konumları vb. sebebiyle. 4) Kayıp miras, zaman içinde yok olan önemli yapılar gibi.

Amacım, kolektif bellekle toplumun paylaşılan fikirlerini ortaya çıkaran, gelişen bir zihin haritası oluşturmak. Bunun için insanların formlara yazdıklarından bir Sinop haritası oluşturuyorum. Bu interaktif bir harita. Hem "Geleceği Biriktirmek" projesinin web sitesinde hem de sergi alanında yer alacak bu haritaya yeni izleyiciler yeni bilgiler ekleyebilecekler.

? Sinop halkı projenize nasıl katılım gösterdi?

M.V.L. Sanırım Sinop halkı projemi beğendi ancak tam olarak anlaşılması güç olabilir çünkü o dört kültür mirası kategorisini belirledim ve bu çevrenize yeni bir gözle bakmayı gerektiriyor. O yüzden insanların hangi tip kültür mirasıyla ilgili olduklarını saptamaları

zaman almış olabilir. Buna rağmen saptamayı başardıklarında gayet iyi gitti. Aslında sürecin henüz yarısındayım bu yüzden en son duruma nasıl tepki verecekleri hala belirsiz.

? Projenizin toplumu nasıl etkileyebileceğini düşünüyorsunuz?

M.V.L. Sinop'ta hoşuma giden, küçük bir şehir olduğu için her şeyi yaya olarak yapabilmeniz ama aynı zamanda bazı sokaklarında İstanbul'un orta yerindeymişsiniz gibi bir hisse kapılıyorsunuz. Yani kasaba ölçeğinde ama bir yandan da son derece kentsel, bu inanılmaz. Bir de şehir olağanüstü bir izolasyon içinde bence. Demek istediğim, burası bir yarımada ama esasında zihinsel açıdan bir ada. Ayrıca burada daha önce Amerikan üssü ve büyük bir cezaevi olması, bir nükleer santral yapılmasının düşünülmesi bir çeşit 'dünyanın sonu' atmosferi de yaratıyor. Bunu kabullenip, sürdürmek yerine buna direnmeli,

kendilerini daha önemli kılmaya çalışmalı ve kenarda kalmaktansa olup bitenin merkezinde yer almalılar.

? Sinop'ta beğendiklerinizi ve değişmesini isteyeceğiniz şeyleri söyleyebilir misiniz?

M.V.L. Bir tüketim kenti o yüzden insanlar burada kültürü tüketiyorlar. Kendi miraslarına çok bağlı ve düşkünler ama ya geleceğin mirası, yeni sanat formları ve kültürel ifade biçimlerinin yaratılması? Belki ben görememişimdir... Amatör fotoğrafçılar olduğunu duydum ama bence daha fazla akademiye, okullarda daha fazla sanat dersine ve sanata, örneğin güncel sanata odaklanan mekanlara ihtiyaç var.

? Genel olarak çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

M.V.L. Sanırım benim işlerim tarih ve geleceği birbirine bağlamakla ilgili. Bir köprü kurmak, bazı şeyleri ileri taşıırken geçmişe ait şeylere saygı duymak diyebiliriz. Çalışmalarımın bir diğer yönü de fiziksel mirası ve sanatı daha sanal araçlarla birleştirmekle ilgili. O yüzden teknoloji, sanat, sosyoloji, ekonomi ve diğer her şeyi bir araya getiren çok katmanlı bir yaklaşım. Var olan durumlara müdahale etmek ve değişime uğratmak üzerine.

? Sinop halkıyla paylaşmak istediğiniz, sevdiğiniz bir atasözü, alıntı veya fıkra var mı?

M.V.L. Sinoplularla paylaşmak istediğim alıntı İsviçreli sanatçı Thomas Hirschhorn'dan. Şuna benzer bir modeli var: Enerjiye evet, kaliteye hayır. Kaliteye öncelik verip her şeyi planlayabilirsiniz ya da sadece enerji yaratıp, insanları bir araya getirebilirsiniz ve kalite nihayetinde buradan ortaya çıkabilir. Bence bu kalite üzerine fazlaca odaklanıp, başlamadan önce net bir görüntü sahibi olmaya çalışmaktan daha iyi bir ilerleme yolu.

JOHANNA REINER & JOHANNES HOFFMANN

Röportaj: **Rarita Zbranca**

Rarita Zbranca : Sinop ile ilgili sanatsal projenin konusu nedir?

Johanna Reiner : Projemiz toplum hizmeti üzerine. Birçok konuyu ele alıyor, yazarlık, tarih, gerçek, toplum ve ortak bellek, tarihin görünürlüğü ve aynı zamanda katılım gibi. Bu proje, "Bir günlük bir müze". Yalnız bir günlüğüne var olan bir müze değil, kendiliğinden ortaya çıkma "mesela bir günlüğüne" fikrine dayalı. Ancak bu müze, burada iki ay boyunca kalacak ve biz de projeyi hazırlarken Sinop'taki herkesten katılımcı olmalarını ve müzeye nesnelerini getirmelerini isteyeceğiz... Müzede onların da sesinin olması bakımından. Bize, nesnelerini, anılarını, hikayelerini, belgelerini veya fotoğraflarını getirecekler. Onlardan bu nesnelerin gerisinde yatan düşüncelerini kaleme almalarını ve hikayelerini başkalarıyla paylaşmalarını da istiyoruz.

Müzeyi burada cezaevinde kurduk; bunun için bir yapı inşa ettik ve üstüne tüm nesneleri, sergi için gelen her şeyi astık.

? İnsanlar onlardan katılımcı olmaları yönündeki isteğinize, nesneleri ve anılarını getirmeleri talebinize nasıl tepki verdiler?

JR: Bence katılmaları gerektiğini anlamaları çok da kolay değil çünkü müze nosyonu hakkında farklı

bir algıları var. Genellikle müzenin gerçeğin muhafaza edildiği, tarihin yani "gerçeğin" korunduğu ve toplandığı bir yer olduğunu ve bunu sorgulamaya, bunun katılımcısı olmaya izinlerinin olmadığını düşünüyorlar. Eleştirel sorular sorma haklarının olmadığını, bir müzenin sahibinin (müzeyi oluşturanın) söylediği veya belirttiği şeyin doğru olmayabileceğini düşünüyorlar. Önce çok değerli nesneler -büyükannelerinden onlara kalan bir şey, gümüş küpeler veya çok özel ve eski şeyler gibi- getirmeleri gerektiğini düşündüler. Daha sonra biz onlara Sinop'un gündelik yaşantısının arayışında olduğumuzu açıkladık... Bunun sonrasında ise, ne getirmeleri gerektiğini, gitgide daha fazla kişi daha iyi anlamaya başladı. Ancak kabul etmek lazım ki bu, insanları dahil etmek, onların katılmasını sağlamak kesinlikle zorlu bir iş.

JH: Bu aynı zamanda bir iletişim, tercüme sorunu...

? Sinop ile ilgili en çok hoşunuza giden beş şeyi lütfen sayabilir misiniz?

JH: (1) Yemekler.

(2) İnsanların cana yakınlığı. Çok hoş ve nazikler.

(3) Aynı zamanda insanlarla ilgili olarak, çok açık yürekli olmaları. Bir sorunuz olduğunda veya yardıma ihtiyacınız olduğunda size karşı çok açıklar.

JR: (1) Yemekler.

(2) İnsanları

(3) Deniz. Özellikle bir yarımada olduğu ve her tarafında deniz olduğu için.

(4) Birçok yerin belirgin bir işlevi olmaması durumu. Ve tersane ile cezaevini seviyorum... bir nevi kaotik ama hoş ve güzeller.

(5) Ve Romantik İsmail'i seviyorum. Kendine has bir şahsiyet, Sinop'ta onu herkes tanıyor. O bir çevreci. Her yere bitkiler ekiyor ve evler inşa ediyor... Arazi tahsis istiyor - sahilde kendine oturabileceği bir yer kazıyordu.

? Sinop'ta değiştireceğiniz beş şey ne olurdu?

JR: (1) Ben buraya bir şehir planlamacısı getirdim. Trafik durumunu değiştirdim. Ana caddeyi ve trafiğini beğenmiyorum ve bir yaya olarak gerçek anlamda sokakta yürüyemeyişimizden hoşlanmıyorum. 1960'lardan fotoğraflar gördüm, o zamanlar durum çok daha güzelmış. Orta refüjde ağaçlar varmış ve trafik ağaçların hem sağından hem solundan akıyormuş.

(2) Aynı zamanda bir alanı meydana çevirdim, insanların bir araya gelebileceği ve kamusal bir alanda oturabileceği bir yer haline getirdim.

(3) Nükleer enerji santrali sorununu değiştirdim. Bunun yerine yenilenebilir enerjiye yatırım yapmalılar.

(4) Göç sorununu düşünüyorum, insanların Sinop'u terk etmesini. Tahminimce burada bunun çözümü yeni ve daha kuvvetli bir ekonomide yatıyor.

(5) Sivil toplum güçlenmeli. Ama bunun nasıl yapılacağı pek belli değil, Türkiye'nin kendine ait kuralları var...

JH: (1) Nükleer enerji santrali... Burada yeteri kadar güneşe, rüzgara sahipler, nükleer enerji santraline ihtiyaçları yok.

(2) Eski evleri, cezaevini ve Sinop'taki başka bazı tarihsel yerleri yenilerdim. Sadece onları boyayarak değil, ciddi bir restorasyona tabi tutarak.

(3) Çevreyi ve toprağı daha fazla dikkate alırdım, çöpleri her yere atmamak ve onları doğadan toplamak bakımından.

(4) Bence Türkiye'de genel olarak, daha açık bir eğitim sistemine ihtiyaç var. İnsanların bilgiye daha geniş bir erişimi

olması ve daha küresel düşünüp daha yerel davranabilmesi bakımından.

? Sinop hakkındaki diğer izlenimleriniz?

JR: Şayet cezaevi herhangi başka bir şeye dönüştürülecekse, hangi amaç güdülürse güdulsün, bence en azından çabanın ve bütçenin bir kısmı, cezaevinin tarihçesinin araştırılmasına tahsis edilmeli; tarihsel gerçekler, siyasi meseleler, yasal sistemdeki tüm değişiklikler ve orada kimlerin ve neden tutuklu kalmış olduğu hakkında.

? Genelde sanatsal çalışmalarınız hangi konu üzerine?

JR: Genelde çalışmalarımız, katılım ve işbirliği üzerine; bağlamlar, yapılar, durumlar, kentler üzerine çalışıyoruz. Sıklıkla kamusal alanlarda çalışıyoruz ve görmesi çok basit olmayan şeyler veya insanların görmekten kaçındığı şeylere görünürlük kazandırmakla meşgulüz.

Buna bir örnek 2008'deki Sinopale için yaptığımız iş, tersanede gemi inşaatçısı olarak çalışma ve bir gemi inşa etme fikrimiz vardı. Önce eski bir gemi enkazı bulmak istedik. Eski bir tersane olması nedeniyle birçok gemi enkazı bulacağımızı düşündük ancak buraya geldiğimizde hiç bir tane bulamadık. Bunun üzerine kendi gemimizi inşa etmeye karar verdik ve tersanede çalışmaya başladık. Sürekli daha fazla insan geldi ve bizi ilgi göstererek "Burada ne yapıyorsunuz? Bu gemi asla yüzmez. Bunun farkında mısınız?" diye sordu. Biz de, "Evet, biliyoruz, gelin ve bize yardım edin. Biz sadece bir gemi inşa ediyormuş gibi yapmaya, buna bir gemi şekli vermeye çalışıyoruz" dedik. Gittikçe daha fazla kişi yardıma geldi, hatta polisler bile, çünkü bizim yanlış yaptığımızı düşünüyorlardı ve bunu düzeltmeye yardım etmeleri gerektiğine inanıyorlardı. Fikir, yaşamlarının bir tür yansıması olan gündelik rutinlerinden kurtulmalarıydı. Biz oradaydık, aptalca, işlevi olmayan bir iş yapıyorduk. Bu işlevsellik kültürünün ve onların kafasını karıştıran, onları meraklandıran bu sorunların dışına çıkmak istiyorduk. "Neden bu kadar gereksiz bir şeye bu kadar çaba harcayasınız ki?" Bence onlar da kendilerini iyi hissettiler çünkü biz onların genellikle yaptığı şeyi yaptık. Bu onların çabasını onurlandırmanın bir biçimi olmuştu. Çalışmalarımızın devamını www.collabor.at adresinden izleyebilirsiniz.

? Çalışmalarınızın sosyal çevre üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

JR: Bu, insanların ne derece kolaylıkla katılımını sağlayacağımıza bağlı. Bizim artık katılımcı projeler üzerinde bir hayli tecrübemiz var ve şunu söyleyebiliriz ki, işler her zaman değişiyor. Bir yanda insanların hemen katılımcı olduğu projelerimiz var ve bu çok hoş oluyor, öte yandan karşılık görmekte gerçekten zorlandığımız projeler de oluyor. Örneğin, Avusturya'da sanat mekanı olmayan bir yerde kısa süreliğine farklı bir galeri açmak istedik ve sanatçılar büyük hüsrana uğradı. Bunun üzerine sanat sahnesine ilişkin, sanatçılarla ilgili, kimin nerede olduğunu, neler yaptığını ve oradaki fırsatların neler olduğunu gösteren bir haritalandırma yaptık. Ve sonuçta bu sanatçılar için geçici bir galeri açmanın en iyi fikir olduğuna karar verdik. Onlara bunu duyurduk ve her birini ziyaret ettik, onlara e-postalar yazdık. Ve bunun sonucunda onlar ilgi göstermediler, birilerinin onlar için bir şey yapmak istediğine inanmadıklarını söylediler. Sonuçta biz orada, mekanda tek başımıza 4-5 genç sanatçıyla baş başa kaldık.

Bu deneyimlerden, katılımın aynı zamanda eğitime ve insanların sanata aşinalığına dayandığını biliyorum. Faydasız ve çılgınca olan şeylerin sizin için iyi, eğlenceli olabileceğini kabul etmek belli bir düşünce yapısını gerektiriyor.

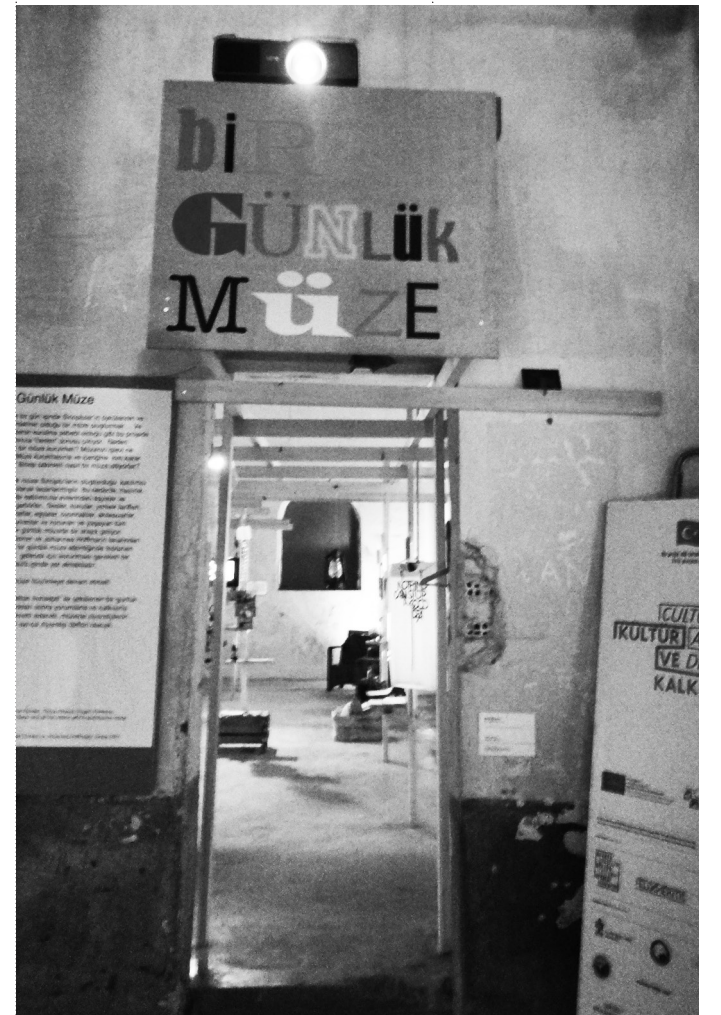
? Buradaki bağlama uygun olacağını düşündüğünüz bir deyiş veya nükteniz var mı?

JR&JH: Aptalca ve budalaca bir şey yapmayı denesene. Çok eğlenceli. Bu deneyimlerden, katılımın aynı

zamanda eğitime ve insanların sanata aşinalığına dayandığını biliyorum. Faydasız ve çılgınca olan şeylerin sizin için iyi, eğlenceli olabileceğini kabul etmek belli bir düşünce yapısını gerektiriyor.

? Buradaki bağlama uygun olacağını düşündüğünüz bir deyiş veya nükteniz var mı?

JR&JH: Aptalca ve budalaca bir şey yapmayı denesene. Çok eğlenceli.

MÜRİDE SUN AKSAN

Röportaj: **Mahir Namur**SANATÇILAR
NE DİYOR

Mahir Namur Sinop'ta ilk kez mi bulunuyorsunuz?

Müride Sun Aksan Sinop'a ilk kez 1969 yılında; Türkiye'deki tüm müzik öğretmenlerinin davetli olduğu "çok sesli koro şefliği yaz kursu" nedeniyle geldim. 1971 yılında Sinop'lu olan eşim Engin Aksan'la tanıştım ve 2011 yılına dek her yıl ve her fırsatta Sinop'a geldik. 2010 yılında Sinopale3'de Engin Aksan için yapılmış olan "Sesin İzi" sergisi Sinop'la yolumu yeniden buluşturdu.

? Kent Buluşması ve Kent Akademisine katıldınız, kenti gezdiniz, araştırma yaptınız, edindiğiniz genel izlenim nedir?

M.S.A. Sinop'ta yaşayanların panellerde dile getirdiklerinden edindiğim izlenimle, şehrin kendisinden, yaşamından edindiğim izlenim örtüşüyor. Sinop'ta da tüm Türkiye'de olduğu gibi teknolojik araçlardan yararlanma, daha kaliteli, daha güzel yaşam gereçlerinin kullanımının yaygınlığı, bu cümleyi biraz somutlaştıracak olursak: gerek internet vb iletişim alanında, gerekse, motorlu taşıtlar, daha iyi inşaat malzemesiyle yapılmış konutlar mekanlar vb. alanlarda bir değişim gelişim olduğunu gözlemek mümkün. Ancak, tüm bu maddesel gelişimin altında, şehir yaşamının insanın duygusal ve düşünsel yaşamına katkısı, etkisine bakacak olursak; sosyal ve kültürel etkinlikleriyle, insanın iç dünyasını zenginleştiren unsurlarla beslemek konusunda 40 yıl öncesinden daha farklı bir yapının oluşmadığını gözledim. Çarpık,

plansız yapılaşmanın toplantılara katılan hemen herkesi rahatsız ettiğini gözledim. Elbette bu konu yalnızca bu kente özgü değil, ülkemizin genelinin sorunu ve adeta kuşaktan kuşağa aktarılan habis bir sorun. Gördüğüm en belirgin ve olumlu fark ise kentte yaşayanların oluşturduğu sivil inisiyatif. Bu grubun, gerek nükleer santral, gerek HES'ler, gerekçe diğer çevre sorunları konusunda gösterdiği duyarlılıkla, Türkiye'nin diğer illerindeki oluşumlarla bir bağ/paralellik kurduğunu gözledim ve bunu oluşturmuş olmanın ve sürdürmenin bu ülkede ve dünyada yaşayan hepimiz için önemli olduğunu düşünüyorum. Hepimiz birlikte yaşadık biliyoruz: komşu ülkelerden birinde yaşanan bir nükleer santral patlaması, sınır dinlemiyor, pasaporta ihtiyaç duymuyor ve tüm yaşama zarar veriyor.

? "Geleceği Biriktirmek" projesi kapsamında sizin rolünüz nedir?

M.S.A. 2010 Bienal sırasında sevgili Melih Görgün'e; gelecek Bienal'de Sinop'lu gençlerin birebir içinde olacağı bir çalışma yapmak istediğimi iletmıştim. "Geleceği Biriktirmek" projesi bu çalışmayı başlatmak açısından uygun bir zemin sağladı. Hapishane taşındıktan ve insanların özgürce girip çıktıkları bir mekana dönüştükten sonra ilk kez gittiğimde; neden bilmem, bu mekanın, hapisliğin tam karşısı olan sanat alanında kullanılacağı önsezisi düştü içime ve elbette kendi alanım olan dansla ilgili hayaller düştü.. Çocuk hapishanesini bir dans akademisi olmuş

gibi düşünür vermiştim..

Sinop'un geleceği biriktirilirken dansa dair öngörüler/hayaller de olsun, ve gelecekte bu şehrin sanata yetenekli çocuklarının, gençlerinin eğitim süreçlerinde sanat/ dans da yer alsın diye diledim ve toplantılarda fırsat geldikçe bunu dile getirmeyi hedefledim.

Sinop'lu gençlerin katılımıyla oluşturduğumuz sunumda ise: akademik bir eğitim sürecinden geçmemiş insan bedenlerinin yapabileceği devinimlerden yararlanarak bir kompozisyon oluşturmayı hedeflemiştim. Dünyanın ve insanın oluşumundan başlayarak, günümüzün Sinop'una bağlanan bir bütün oluşturduk. Başlangıçta çekingen davranan çalışma arkadaşlarımdan giderek rahatlamaları ve çalışmalara içten bir istekle katılmaları sonuca varmamızdaki en önemli unsur idi. Bu çalışma vesilesiyle tanıdığım sevgili Yıldırım

Küçük'ün hevesle, istekle, sevgiyle verdiği katkıyı anmadan geçemem. Dans performanslarının prova sürecinin, bu alanda eğitim almışlarla en az 1-2 ay gerektirdiği göz önüne alınırsa: çok sınırlı bir süre olan 8-9 provalık bir çalışma sürecinde ortak çaba ile oluşan sinerji bedenlerimize yansdı, beden diliyle anlatıma/iletişime dönüştü.

Bu çalışma için ön araştırma yaparken Sinop'a dair halk kültürü, dans, türkü, efsane vb. verilerin kısıtlı oluşu dikkatimi çekmişti. Bu konuya dair Güzel Sanatlar Lisesi müdür sayın Burhanettin Tunç'un ilgi çekici sunumunda dile getirdikleri de bu konudaki gözlemimi pekiştirdi.

? Bir sanatçı olarak bize kısaca Sinop dışındaki dünyanızdan, işlerinizden bahseder misiniz?

M.S.A. 1974-1984 yılları arasında Ankara Devlet Balesi'nde bale sanatçısı olarak çalıştım. O süreçte sahnelenen klasik bale ve modern dans eserlerinde corps de balet ve solist olarak dans ettim. 1984 yılından bu yana Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarında, klasik bale hocası olarak günümüzde başarıyla dans eden pek çok 'klasik bale ve çağdaş dans' dansçının eğitimine katkıda bulundum. Sahne için ürettiğim neo klasik diye tanımlanabilecek koreografilerimin yanı sıra televizyon çocuk ve gençlik programları için pek çok koreografi yaptım.

Bale ve dans eğitiminin ve sanat kurumlarının sadece Ankara, İstanbul, vb. büyük illerle sınırlı kalmasını vatandaşlık hakları açısından haksızlık olarak görüyorum. Tüm ülke çocukları, gençleri ve insanların sanatsal olanaklardan yararlanması gerektiğine, bunun bir hak olduğuna inanıyorum Bu konuya dair yazılarım sanat dergilerinin yanı sıra Bianet haber sitesinde yayınlanıyor.

? Ürettiğiniz diğer işlerle karşılaştırdığınızda Sinop'ta yaptığınız bu

işi nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.S.A. Sinop'lu genç arkadaşlarımla yaptığım bu çalışma: dansın etkili bir iletişim dili olduğuna olan inancım; klasik bale ya da çağdaş dans teknikleri kullanmadan, dans konusunda eğitimi olmayan insan bedeninin olanaklarından yararlanarak bir bütün oluşturma çabası idi. Bu, sunumu gerçekleştiren arkadaşlarım için olduğu kadar, benim için de yepyeni bir çalışma idi. Ses materyalini Yılmaz Küçük ve Yıldırım Küçük ile birlikte ürettik. Hareket cümleleri sesin tasarımına, ses, hareket cümlelerinin tasarımına etki etti. Dünyanın oluşumuyla birlikte oluşan Sinop, bin yıllar boyunca pek çok uygarlığın, o uygarlıkları var eden insanların gelip geçtiği bir uzay parçası. Bu toprakta uygarlıklar var olmuş, kendi ritüellerini, yaşam biçimlerini oluşturmuş ve bir biçimde sonlanmış, yenisine yer açmış. Bu kısa süre içerisinde oluşturduğumuz performansta bunu beden diliyle hikaye ettik.

? Kentte gerçekleştirdiğiniz araştırma ve üretim sürecinizde özel deneyimleriniz oldu mu?

M.S.A. Yaptığımız bu çalışma; gerek dans eğitimi olmayanlarla yapılmış olması, gerek akademik dans tekniklerinden belirgin bir biçimde yararlanılmamış olması, gerekse de açık alanda, sahne olmayan doğal bir mekanda yapılmış olması nedeniyle: benim açımdan tümüyle yepyeni bir deneyim ve bu çalışmayı gerçekleştirebilmiş olmaktan dolayı çok sevinçliyim.

? Sizce bu proje amacına ulaşıyor mu?

M.S.A. Bu proje süreci, hem kentte yaşayanlara, hem kentin geleceğini planlamak konusunda 'yetki ve sorumluluk' taşıyanlara, hem de dışarıdan gelenlere; Sinop'un önemli, güçlü ve biricik olan özelliklerini yeniden düşündürdü. Hepimize, hep birlikte Sinop'a, geleceğe dair güzel hayaller kurdurdu, ki gerçekleşmemesi için hiçbir sebep olmayan hayaller! Aynı zamanda, dünyanın gelişmiş ülkelerinin vazgeçmekte olduğu kara dumanlar ve nükleer santraller konusunda yeniden düşünmemize yol açtı. Ve belki de kentin yetkililerinin kentin geleceğine dair hayallerine farklı bir bakış açısı ekleyerek; Sinop'un bir kültür ve sanat kentine dönüştürülerek "marka" olabileceği imkanını yeniden düşündürdü. 'Şeker var, un var, su var neden helva karmayalım?' diye bir deyim vardır. Başta Melih Gökçün, Mahir Namur ve Elif Kuli olmak üzere Avrupa Kültür Derneği, bu süreçte yer alan, her biri kendi alanında değerli ve deneyimli insanı bir araya getirerek 'şeker, un ve tuzu bir araya getirip' helva karmanın adımlarını atmaktalar; neden olmasın?

MÜRTEZA FIDAN

Röportaj: **Esin Kurdoğlu**

Esin Kurdoğlu: Kent Buluşması ve Kent Akademisine katıldınız, kenti gezdiniz, araştırma yaptınız, edindiğiniz genel izlenim nedir?

Mürteza Fidan: Küresel tüketim kültürünün tek tipleştirici yozlaşmasının turbulansına girmiş bir biçimsellik karşılaştım. Diğer yandan kültürler arası ilişkiye açık bir toplumsallığın gelişmiş olduğunu gördüm.

? Geleceği Biriktirmek” projesi kapsamında sizin rolünüz nedir?

M.F. Sanatçı olarak merkez dışındaki bir kenti, merkezden gelen birisi olarak deneyimlemek; bir özne olarak o kentin kültürü içinde Öykümü oluşturarak sanat

üretmek o sanat aracılığı ile geliştirilmiş sosyo-kültürel formları o kente devretmek.

? Bir sanatçı olarak bize kısaca Sinop dışındaki dünyanızdan, işlerinizden bahsedir misiniz?

M.F. Megapolün hengamesinde yaşamını sürdürmekte olan bir sanatçıyım. Genellikle bu kaotik ortamın yarattığı ruh durumuna göre yaşama reaksiyon gösterdiğimi sanıyorum. Bunları dayanak yaparak Gündelik yaşam içinde sosyo-estetik formlar üretiyorum.

? Ürettiğiniz diğer işlerle karşılaştırdığınızda Sinop'ta yaptığınız bu işi nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.F. Diğer yaptığım işler herhangi bir yer, yurt, kökenle bağlantılı değilken, burada ise bağlamı tamamen Sinop, Sinop'taki kendine özgü yer, şey ve olgularla ilgili. Ve bu projede Melih Görgün ve Yeşim Dizdaroğlu ile beraber çalıştık.

? Kentte gerçekleştirdiğiniz araştırma ve üretim sürecinizde özel deneyimleriniz oldu mu?

M.F. Oldu. Sinop'a gelmeden önce merkezin oldukça uzağında izlenimi verdiğini düşünürken, büyük metropollerin kültürel olgunluğuna Sahip olduğunu gözlemledim.

? Sizce bu proje amacına ulaşıyor mu?

M.F. Elbette. Bu proje, Sinop'un evrensel kültür ve sanattan pay almasını sağladığı bi sanat aracılığı ile yerel olanın gözden geçirilmesi ve yerel olan ile küresel olanın ilişkiye sokulmasını sağlamaktadır.

? Ekleme istediğiniz başka birşey var mı?

M.F. Sinop'un kendine özgü yeni bir toplumsal modernliğin geliştirilmesinde, onun deneyimlenmesinde bir laboratuara dönüştürülmesi. ayrıca ilgili alanlardan önemli akademisyenlerin izlediği analiz ettiği yöntem önerilerinin geliştirildiği yayınlar yapılmalı. Agoni performansında bize katılan genç arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

FRANCESCO RAGAZZI

Röportaj: **Ruggero Lala** tarafından **Francesco Ragazzi** ile yapıldı.SANATÇILAR
NE DİYOR**Ruggero Lala:** Projeniz neyle ilgili?

Francesco Ragazzi: Projemizin amacı Sinop'a bir armağan vermek: İtalyan sanatçı Sabina Grasso'nun Midnight Candy(*) serisinden büyük formatlı bir baskı. Bunu, kentin kamusal alanlarını birkaç saat meşgul eden basit bir eylem geliştirerek yapmaya çalıştık. Parlak bir kağıtla sarılmış, hacimli ve gizemli bir nesne bir grup genç insan tarafından sokaklarda taşındı. Nereye gideceklerine ve bize ne göstereceklerine kendileri karar verdiler: grubun her bir üyesi Sinop'ta en beğendiği yeri seçti ve bir çeşit şehir turu ortaya çıktı.

Ütopik bir şekilde, bu genç insanlar yansıtıcı bir malzemeyle oyuncu bir etkileşim içinde kente yeni bir ışık getirdiler. Ya da belki, bu eylemimiz amacı olmayan bir gösteriydi; yanımızda taşıdığımız tek sembolün üzeri örtülüydü, bu da Sinopluların protesto sebeplerini kendilerinin seçmesine izin veriyordu. Ancak biz sadece, kendi yaratıcılığı ve merakına inanma ihtiyacı duyan bir jenerasyonla küçük, cesaretli bir deneyim paylaşmak istedik. Yürüyüşümüzün sonunda imgenin üzerindeki paket açıldı ve cezaevinin dış duvarında, Sinop'un geleceğiyle ilgili iyi bir kehanet olarak sergilenecek.

? Sinop halkı projenize nasıl katılım gösterdi?

F.R. Sanat eserini alüminyum folyoyla sarılı biçimde kentin içinde gezdiriyorduk. Sokaklarda insanlar bize bakıp, delirdiniz mi diye soruyordu? Pakette ne var? Neden alüminyum folyo? İçinde ne var görmek istiyoruz! Yani ilk önce genel olarak insanlardan merak dolu bir tepki aldık. Ama bizim aradığımız en önemli tepki paketi taşımamızda bize yardım eden genç insanlardan gelecek olmalı. Küçük bir kahramanlık deneyimi, bir macera paylaşmak istedik, merak ve yaratıcılıklarını bir parça gıcıklamak istedik. Kentte çok dolaştığımızdan yorucu bir işti. Bize çok yardımcı oldular

ve sonrasında da projemiz hakkında, Venedik'teki hayatımız hakkında sorular sordular, kendi hayat deneyimlerini de bizle paylaştılar, yani gerçek bir bağ kurmaya başladık. Kısacası onlarda bir takım tepkiler uyandırmak ve hayal kurdurmak istedik. Ahaliyi, özellikle gençleri, yapacak bir şeyin olmadığı ama istenen her şeyi yapacak enerjinin olduğu hayatın belirli bir dönemindeki insanları bu şekilde etkilemek istedik.

? Sinop'ta beğendiklerinizi ve değiştirmek isteyeceğiniz şeyleri söyleyebilir misiniz?

F.R. İnsanların iyi yürekliğini ve ihtiyacınız olan herhangi bir şeye çözüm bulabilmelerini gerçekten çok sevdim. Başta bu çözüm sizin tam istediğiniz gibi olmayabilir, bazen karmaşık da olsa her zaman bir çözüm vardır ve önemli olan da bu. Şüphesiz nükleer santral projesi korkunç bir şey. Harika bir doğaya sahip böyle güzel bir yer için kesinlikle iyi olmaz.

? Genel olarak çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

F.R. Associazione E 2004 yılında Francesco Ragazzi ve Francesco Urbano tarafından kurulmuş, Venedik merkezli ticari olmayan bir sanat organizasyonudur. Dinleme, hediye verme, davet etme ve takım oluşturma odaklı sanatsal ve küratöryel projeler geliştirmek üzere felsefe eğitimiyle sinematografik tavrı birleştirmektedir. Associazione E kolektif üretim süreçleri olarak, hem teatral hem de terapi ortamı değeri taşıyan sergiler, festivaller, konferanslar, atölye çalışmaları düzenler. 2008'de Cité Internationale des Arts by the Mairie de Paris'in davetli sanatçıları olan Francesco Ragazzi ve Francesco Urbano kendi konuk sanatçı programlarını başlattılar: Spot – studio dal vivo. Associazione E Venedik Bienali'nde Miltos Manetas 2. Internet Pavyonu'na katıldıktan sonra, şu anda "Özel bir gün" isimli, queer bellek ve kültür üzerine bir atölye çalışması hazırlıyor.

(*) Midnight Candy (Geceyarısı Şekeri)

tropik kokusunu gün batımından sonra bütün gece boyunca yayan bir çiçektir. Aynı şekilde Sabina Grasso'nun video-fotoğraf serisi de gün batımı sırasında öznesini çevresiyle bir ve aynı gibi ele alan, kişisel, samimi ve poetik bir imge vermek üzere tasarlanmıştır. Sabina Grasso Midnight Candy aracılığıyla dünyanın farklı şehirleri arasında bir ilişki yaratmak için incelikli bir yol bulmuştur. Portre serisinde yer alanlar: Angelika, jonglör (Berlin,Almanya); Loana, vücut geliştirmeci (Sao Paulo, Brezilya); Jian, Taichi öğrencisi (Chongqing, Çin); Ablo, Afrikalı Griot müzisyeni (Milano, İtalya).

İlk afiş uygulaması Çin'de gerçekleştirildi: Ablo'nun portresi Chongqing Çağdaş Sanat Müzesi'nin duvarında sergilendi. İkincisi Kuzey Kore'de (Ekim 2011) bir konuk sanatçı programı sırasında yerleştirilecek, üçüncüsü de Rotterdam'da 'Wereld van Witte de With' festivalinde gösterilecek.

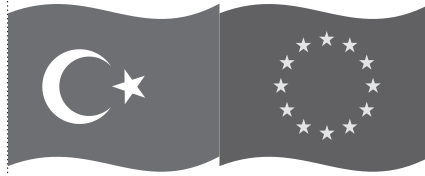
? Sinop'ta yapmak istediğiniz başka bir şey var mı?

F.R. Sinop'a ilk geliştirmiş, bu yüzden insanları tanımak üzere basit bir eylem yapmak istedik. Şimdi Sinop'un geleceğini görmek istiyoruz. Örneğin nükleer santral projesinin ne olacağını, kentin değişimini (santralle veya o olmadan), özellikle genç insanlar açısından nasıl olacağını merak ediyoruz.

? Sinop halkıyla paylaşmak istediğiniz, sevdiğiniz bir alıntı/slogan/fıkra var mı?

F.R. Gölge etme başka ihsan istemem. Projemizin başlığı ve tabii ki Diyojen'in Büyük İskender'le karşılaştığında söylediği ünlü söz.

SİNOPSİS YAYIN EKİBİ Koordinatör: **Mahir Namur**Editör: **Çağın Kaya, Elif Kuli,****Nazlıhan Felek**Tasarım Konsepti: **Umut Südüak**Grafik Tasarım ve Uygulama: **Umut Çokçağlayan, Duygu Aksoy**Çeviri: **Tuna Poyrazoğlu**Tasarım Yönetimi ve Proje: **Chameleon Tasarım ve****Proje Yönetimi**

**Bu proje AB tarafından desteklenmektedir.
This project is funded by the EU.**

Avrupa Kültür Derneği**Sinopale Organizasyon**

Fenerli Ahmet Sk. Fener Ap. N: 12/1

Feneryolu Kadıköy 34724 İstanbul, TR

T: + 90 216 338 333 26 - 338 26 50

F: + 90 216 338 37 06

www.europist.netwww.sinopale.orgakd@europist.net**Informal Gorgun Network**

İncedayı Mh. Görgün Ap. N: 11/1

57000 Sinop, TR

T: + 90 368 261 83 75

Basım Yeri: **Şimal Ajans****Matbaacılık, Sinop**

T: + 90 368 260 59 59

Bu projenin sözleşme makamı
Merkezi Finans ve İhale Birimi'dir.
The Contracting Authority of this project
is Central Finance and Contracts Unit.

AB ve Türkiye arasındaki Sivil Toplum
Diyalogunun Geliştirilmesi Projesi.
Promotion of Civil Dialogue between EU
and Turkey Project.

Bu proje Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından
yürütülmektedir.
This Project is implemented by Ministry
for EU Affairs.

Bu hibe projesi Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda Avrupa Kültür Derneği tarafından yürütülmektedir. / gelecegebirikirtmek.europist.net/

This project is implemented by European Cultural Association under the coordination of Ministry for EU Affairs. / collectingthefuture.europist.net/

Proje Ofisi / Project Office: Fenerli Ahmet Sokak, Fener Apartmanı 12/1 Feneryolu 34724 İstanbul TR T: +90 216 338 37 80 F: +90 216 338 37 06 www.europist.net/akd
Okullar Caddesi, Görgün Apartmanı 11/4 Merkez 57000 Sinop TR

Proje Ortakları / Project Partners**collabor.at****NUOVA ICONA**

makes things happen

citizensofculture.net
e-zine & virtual network for
european cultural actors

Destekleyen Ortaklar / Associated Partners

Hollanda Kraliyeti
İstanbul Başkonsoloslugu

SİNPALE

avusturya **kültür ofisi**^{ist}

çekül
akademi

**DİMİTRIE CANTEMİR
ROMENKÜLTÜR MERKEZİ
İSTANBUL**

T.C KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

Bu proje Avrupa Kültür Derneği tarafından yürütülmektedir. / This project is implemented by European Cultural Association.

<http://gelecegebirikirtmek.europist.net/> <http://collectingthefuture.europist.net/>

Proje Ofisi / Project Office: Fenerli Ahmet Sokak, Fener Apartmanı 12/1 Feneryolu 34724 İstanbul TR T: +90 216 338 37 80 F: +90 216 338 37 06 www.europist.net/akd
Okullar Caddesi, Görgün Apartmanı 11/4 Merkez 57000 Sinop TR